

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 6.
1939. január 8., vasárnap.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

MAGYAR BÁL

Apró fényei ragyogták be az elmúlt éjszakán Arad fehér hólepelbe-burkolt kora-farsangi életét és az ünnepélyesen feldíszített, csillogó szalokban újra egvütláthattuk a város és a megye magyarságának nagy családját. Nagyszonyvaink, asszonyaink, megletkorú férfaink tiszteletet-parancsoló, kemoly felvonulásánál csak a fényesszemű leányaink, daliás ifjaink egészséget és életkedvet sugárzó összeseregése és kiállása volt díszesebb, szívetmelegetőbb látvány a bálnyító, nemes hagyományokat őrző palotástánc felejthetetlen, lobogókedvű dinamikájában és az ősi táncfigurák változatos, incselkedő, csolagató, szétváló és újra csak összehajló ritmusában, szin pompás, ékes viseletében egy nép életkedvét, kulturáját, derűjét és életrevalóságát érezhettük a saját szívveréseinken keresztül. Azét, amelynek gyermekei vagyunk. A bálnyító táncot követő, lelkes tapsvihár kétségkivül a kihevült, csillogó szemű, rózsásarcu, sudár fiatal táncospároknak szólott és általuk mindenkinek, akik ennek a felejthetetlen magyar bálestélynek megtartását ezuttal is ujólag lehetővé tették: de szólt egy kicsit egvben magunknak is, valamennyiünknek, akik újra összeseregettünk, hogy egymásra találhassunk, hogy megláthassuk és megérezhessük: mennyi életerő, mennyi szépség, mennyi akarat és mennyi fiatal, igéretteljes hajtása virul az ittélő magyarságnak, amely egv bálészakára ilven csodálatosan szépen tud kiviritani...

Am ne feledjük: nemcsak vigasságra, táncos mulatságra kellett ez az egyetlen egy, kivilágos kivirradtig tartó éjszaka! Arad magyarságának ez a nemes hagyományu bálészakája azért tért vissza eddig is minden esztendőben, hogy e magyar találkozó ne muljék nyomtalanul, ne maradjon csillogó emlékkép csupán. Az ittélő magyarságnak, — ki ne tudná, — nincsenek elmulatnivaló fölöslegei és bizony évről-évre egv jobban meg kell néznünk, a gyűrűlőszámu garasainkat mire adjuk ki. Az aradi magyarság táncestélyének tiszta jövedelme ebben az esztendőben is, akár csak eddig, az erdélyi magyar ifjuság iskoláztatásának, tudománvos továbbképzésének anyagi támogatására gyült össze: minden táncos lény talán egy keserves könnyecseppet váltott meg, minden leányszem-villanás talán egy napsugarasabb napot valamelyik kolozsvári, vagy bucurestii magyar diákszoba részére, melynek lakói mindennapos gondokkal küzködve állják a létfenntartás hősies harcát a saját ambícióik kitűzött céljaiért. A romániai magyar diákszegélyző akciók energiái itt csiráznak, itt fakadnak, a viaszkos báli táncparketék kavargásában, amióta évről-évre egyre jobban az ittélő magyar társadalomnak kell gondoskodnia róla, hogy a magyarság szégyensorsu, támogatásra szoruló és arra mindenképpen érdemes, felső-iskolás tehetségei diplomát, különböző hivatalos képesítéseket szerezhessenek s betölthessék feladataikat a magyarság közéletének utánpótlási szükségletei között. Arad magyar társadalmá osztálykülönbség nélkül tett eleget céltudatosan komoly, jelentőségében teljes mértékben átértzett erkölcsi kötelezettségének és amidőn tanúságot tett arról, hogy tudja, mivel tartozik saját kulturájának, egyben hitet vallott az ittélő magyarság néni értékeinek életterejébe, boldo-

KIRÁLYI SZAVAK:

— „Románok, ebben a pillanathan, amikor az ujesztendő megkezdődött, tekintetek előre, szegezzétek szeméiteket a haladás és fejlődés útjára, amelyen az ország halad. Mindenki találja meg lelkében a hazafiasság szikráját, amely arra buzdítja, hogy részese legyen a Nemzeti Ujjászületés művének.”

Fegyveres konfliktus Munkács mellett a magyar és a cseh csapatok között

Munkács izgalomteljes vizkereszt-napja

Magyar—cseh katonai vegyesbizottság tisztázza a történeteket

Csütörtökről péntekre virradólag, hajnali háromnegyed négy óra körül, fegyverlövésnek zaja verte fel Munkács város és környékének csendjét. Ezek a döbbenések nem elszórt lövöldözés gyorsan elcsendesedő zajaként zavarták fel álmukból a lakosságot, ellenkezőleg állandóan fokozódva, a reggeli derengés után valószínű csatazajjává erősödtek. Egész Európában visszhangra talált a közelmúltban ujonnan megállapított magyar—csehszlovák határban órák hosszat tomboló ütközet, a nyugtalan nemzetközi helyzet miatt állandó készenlétben álló külügyi hivatalok izgatottan figyeltek fel a távoli és Európ. hékéjét mégis oly közölről érintő fegyverropogásra s a hírszolgálati irodák százával röpitették világáa a híreket: súlyos összecsapás a csehszlovák—magyar határon...

Ütközet a munkácsi határban

Péntek délelőtt a budapesti Magyar Távirati Iroda a következő hivatalos jelentést hozta nyilvánosságra: „Péntek hajnalban, 3 óra 40 perckor ukrán szabadcsapatok támogatásával támadást intéztek Munkács városa ellen.

A támadást egy cseh páncélcsovi nyitotta meg, amely a Munkáccsal szomszédos Orosz vég község felől nyomult előre.

Munkács közelében a határvonalon csupán gyenge rendőr és pénzügyőr-osztagok tartózkodtak, amelyek a páncélcsovit fegyvertűz alá vették. A páncélcsovi legénységét sikerült elfogniok.

Ezt követőleg a cseh tüzérség a Munkács körüli magaslatokról tüzelést kezdett a város ellen. A tüzérség nyolc olyan gránátot lőtt a városra, amelyek Munkács különböző épületeit érték.

a tüzérségi tüzzel egyidejűleg pedig az ukrán szabadcsapatok megkezdtek előnyomuláskat magy. területre. Délelőtt 10 óra 30 perckor a benyomult csapatok magyar területen tartózkodtak. Magyar részről nyomban megfelelő intézkedések történtek s megerősítéseket küldtek Munkácsra.

Magyar tüzérség nem viszonzta a cseh tüzérség tüzelését.

Később cseh részről további csapatok előnyomulását állapították meg. Ezek a csapatok Orosz vég felől át akartak kelni a Latorcán.

A magyar kormány a támadás hírének vétele után minisztertanácsra ült össze és a támadásról hajadéktalanul értesítették a budapesti német és olasz követeket, valamint a német és olasz kormányokat.

Ezt az első híradást magyar részről a Magyar Távirati Iroda állandó hivatalos jelentései követték, amelyek időről-időre közölték a magyar közvéleménnyel a Munkács körüli események fejleményeit. A magyar kormányhatóságok állandó készenlétben kísérték figyelemmel az eseményeket és hajadéktalanul megtették intézkedéseiket, egyrészt belső vonatkozásban, másrészt pedig annak érdekében, hogy

a prágai ideiglenes magyar követ tiltakozzék a cseh-szlovák kormánytól a történetek miatt.

Ez a külképviseleti lépés meg is történt azal, hogy a magyar követ minden felelősséget elhárított a támadás esetleges következményeiért. A Magyar Távirati Iroda közleményei hangsúlyozták, hogy a csehek az ünnepnapot és azt a körülményt használták fel, hogy a közigazgatást a katonai hatóságoktól a polgári hatóságok vették át.

gulásába és érvényesülésébe vetett reménység mellett is az állam rendje és törvényei között.

A hétköznapi egyhangúságának során sokasodó gondjaink között lélekfrissítően szép volt az elmúlt báli éjszaka. Csak az tudja egész valóságában átérzeni ezt, aki tudja, hogy mily csodálatos erőforrás lehet két egymásbakucsolódó kéz meleg testvéri összefogása s az egymásrataltságnak az a villamos kapcsolata, mely az ilyen egymásrataláló kezek összekulcsolódásából születik. Megérezhették ezt mindazok az előkelőségek is, akik e magyar bálestély szeretettel várt vendégeiként, tisztelték meg az ittélő magyarság hagyományvos, nagy találkozóját. A kisebbségi magyarság közle-

tének elmúlt évtizedei éppugy nem gyöngítették kötelességtudásunkat, mint ahogy nem változtatták meg lelkünkben a magyar vendégszeretet igaz megnyilatkozásait sem. Az anyanyelv kulturájának megtartó ereje így örzi nemzedékről - nemzedékre magyarságunknak örök értékeit, hogy egv-egv virágoskedvű bálészaka lélekfrissítője után megújult kedvvel és kitartással lássunk mindennapi, komoly munkánk után.

Gyara Géza

Január
21-én

AMEFA nagy-bál a Bulevardul (Központi) ös sze helyiségeiben

Halottak, sebesültek

Budapest: A Magyar Távirati Iroda délelben 12 órakor a Munkács mellett történt eseményekről a következő részleteket hozta nyilvánosságra. A támadók a klastromaljai részen lépték át az új magyar határt. Elöl három páncélos gépkocsi haladt, ezeket gyalogság követte és a támadók mintegy ezer méternyi mélységig minden ellenállás és akadály nélkül nyomultak magyar területre. Ez a rész Munkács városától 200 méternyi távolságban van.

A gyalogos csapatok több golyószóróval és egy gépfegyverrel voltak felszerelve. A magyar határőrszemek és a vámkirendeltségi közegek itt tüzelés alá vették őket. Több katonai tehergépkocsi állott meg, amelyekről szintén ukrán és cseh reguláris katonaruhába öltözött legénység ugrott le és elvette a harcot. Amikor a magyarok tartották állásaikat,

hajnali 5 óra tájban megszólaltak a közel hegyekben elhelyezett ágyúk. A kora reggeli órákban a város kiemelkedőbb épületei közül a Csillagszállót, a városi színházat, a mozgóképfényképszínházat és néhány magányos házat 8 gránát találat érte. A munkácsi rendőrség határbiztosító századal és a csendőrség a megadott riadójele kivonult és felvették a harcot. Magyar oldalon 4 tiszt és 5 közlegény esett el a hajnali órákban a közelharcok következtében, míg 5 cseh katona halt meg a város közelében fekszik. A támadók több halottat és sebesültet magukkal vittek.

Magyar minisztertanács

Budapest. A magyar kormány tagjai délután minisztertanácsra ültek össze, amely háromnegyed 1 órakor kezdődött és egy óra hosszat tartott. A megbeszélés tárgya a Munkács ellen indított és több ízben megismételt támadás volt. A magyar kormány tagjai megtárgyalták a eseményekkel kapcsolatos összes intézkedéseket. A Budapesti Értesítő jelenti, hogy budapesti diplomáciai körökben nagy megütközést keltett a csehek és az ukránok tervszerűen előkészített ortámadása, tekintettel arra, hogy a legújabb hírek szerint az események még nem jutottak nyugvópontra. Érthető izgalommal várják a további fejleményeket. Az eddigi megállapítások szerint a támadást a 34-ik cseh gyalogos ezred és a 4-ik határőrszázados katonái indították. A támadásnak éljánhaj tisztán Klastromalja és Oroszvégek községeket jelölték meg. Kétségtelen azonban, hogy nem egyszerű határsértésre készültek, amit az is bizonyít, hogy a tüzéség magát Munkács váro-

sát is több ízben bombázták. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az ukránok már csütörtökön este egyenként be-szállingóztak Oroszvégek község üresen álló és elhagyott házaiba és ott készülődtek a támadásnak a megindítására. Reggel 8 órakor még Munkács-ról jól lehetett hallani a gépfegyverek kattogását, az aknavetők és golyószórók dörrenéseit, majd hamarosan csend lett.

Délelőtt tíz órakor ismét kiújult a harc.

A támadás komolyságára jellemző, hogy a Munkács feletti szőlőhegyeken a csehek sorkatonaságot tartanak készenlétben. A Munkácsot a szomszédos Oroszvégek községtől elválasztó Latorcát a támadók a déli órákig nem tudták átlépni. A magyarok végig tartják az állásokat, habár Munkácson egészen kisszámú rendőrség, határbiztosító katonaság és helyőrség volt, de csatlakoztak ezekhez azok a katonatisztek is, akik szabadságukat töltötték a városban.

A cseh tüzéség délután 2 óra 20 perckor újból megkezdte Munkács város kövesét. A várost újabban négy találat érte. Megállapítást nyert, hogy a cseh sorkatonaság tulajdonát képező tankot, aknavetőt és golyószórót zsákmányoltak a magyar csapatok, még pedig a határ területén túl magyar részen, amelyet a bécsi döntés Magyarország részére ítél oda. A délutáni órákban a cseh katonaság és az ukránok még mindig nem ürítették ki a magyar területeket Magyar részről megerősítések vannak utban Munkács felé.

értek a magyar határőrök és csendőrök tüzelést indítottak a gépkocsik ellen. A magyar határőrség nem rendelkezett tank-elhárító gépfegyverekkel, ennek ellenére

az első gépkocsi vezetőjét a lövésen keresztül találat érte.

A megsebesült vezetővel a gépkocsi az árokba fordult. A páncélautó legénysége menekülni igyekezett, azonban a magyar határőrök körülvették őket s valamennyiüket lefegyverezték. A második páncélgépkocsi ugyanakkor visszafordult. Magyar részről 4 halott és 10 súlyos sebesült maradt a csatateren, míg a támadók veszteségeit pontosan megállapítani nem lehet, miután azok halottaikat és sebesülteiket magukkal vitték.

Tárgyalások ágyudörgés kísérettel

A csehek különben délután fél 3 órakor beüzentek Munkácsra, hogy tárgyalni szeretnének a magyar illetékes körökkel. Szentiványi alezredes, helyőrségi parancsnok és Dudinszky Béla főszolgabíró szokásos fehér jelzésű gépkocsival áthajtatott a demarkációs vonalra, de ennek közepében

hirtelen gépfegyvertüz alá vették a magyar kiküldöttök gépkocsiját és Dudinszky főbíró a nyakán könnyebben megsebesült. Délután 3 óra 10 perckor megérkezett Munkácsra két cseh parlamentter, egy cseh vezérkari ezredes és egy vezérkari alezredes.

A városháza egyik termében megkezdődtek a tárgyalások. A cseh parlamenterek kijelentették, hogy semmiféle támadásról nem tudnak és a hiba egy cseh altiszt tévedéséből történt, aki elindította a páncélkocsikat.

Miközben a városházán a tárgyalás még tartott a csehek tovább folytatták a város ágyuzását. Megkérdezték a cseh ezredeset, hogyan lehetséges az, hogy ők itt tárgyalnak és ennek ellenére csapataik tovább lövik a várost. Az ezredes erre azt felelte, hogy ő is különösen tartja a dolgot, de nem áll módjában a tüzelést beszüntetni.

A cseh harapófogó jobb és balszárnyán erős csapatösszevonások történtek.

A lengyel sajtó írja:

Varsó. A lengyel lapok tegnap este külön kiadásban ismertették a munkácsi eseményeket. Általában az a vélemény, hogy a munkácsi határincidens sokkal nagyobb jelentőségű az eddigiek-nél. A lengyel sajtó a Ruzsinszkóban tapasztalható nagy élelmiszerhiány palástolásával magyarázza a Munkács elleni támadást.

Szegény Linotte néni

Írta: PIERRE VILLETARD

Télen, nyáron hetenkint kétszer jött el hozzánk az öreg asszonyoknak azzal a derűs mosolyával, amely merő udvariasságból el akarja hitetni, hogy imádja az életet. Én és hugom, azt hiszem, szerettük, de semmi esetre sem úgy, ahogy kellett és megérdemelte volna. Linotte néni nevezük a családban és ez a név alighanem tetszett neki, mert tiltakozás nélkül, könnybe lábadó szemmel, szomorú mosollyal fogadta el. Gyerekkorunk legszébb játéka volt Linotte néni, mint valami nagy, régi, engedelmes baba, aki legravasabb szélségeink teljesítésére is mindig kapható volt. Apám tiszteletteljes udvariassága zavarba ejtette és megkönnyebbült, mikor egyedül maradt velünk és türe szemtelenségünket. Dominóztunk és lottóztunk és ő volt az egyetlen, aki nem csal. Ha belefáradtunk a játékba, két kezét térdére fektetve mesélt nekünk. De legszép meséje az volt, mikor saját ifjúságáról beszélt nekünk.

Kivéve a nagy nyári szünetet, amikor néhány hetet egy breton tengerparti fűrdőhelyen töltöttünk, Linotte néni nagy helyet foglalt el életünkben. Élt ugyan egy fia, de az nem törődött vele, ugyhogy Linotte néni teljesen hozzánk szegődött. Tőlünk kapott valami kis havi kegydíjat, ez lehetett minden jövedelme, de Linotte néni még abban a korban élt, amikor takarékoskodással sok mindent el lehetett érni.

Mikor első ízben látogattam meg, nagy kötött kendőt vittem neki, amelyet anyám készített számára. Linotte néni szétnyitotta a kendőt, azután kétszer megcsókolt. Vizsga szemmel néztem körül

a szobában:

- Kis szoba — jegyeztem meg kegyetlenül.
- Nekem elég — felelt Linotte néni mosolyogva.

A lakás a hatodik emeleten volt, mingyárt a tető alatt, mennyezete ferde, a tető lejtőjét követve, és az egyetlen ablak ezen nyílt az ég felé. Az ablak megragadta figyelmemet.

— Lépi csak fel a székre, meglátod, milyen szép a kilátás.

Csakugyan szép volt. Messzire el lehetett látni a szürke háztetők fölött, le, a füstös, fekete uccákba és a távoli ezüstös lóthatárt, az argenteuili dombok lágy vonala zárta be.

— Mintha nem is Párisban volnánk — jegyeztem meg.

— Ugy-e? — örvendezett Linotte néni — nem kell engem sajnálni.

Soha nem panaszkodott és ebben volt a nagy ereje. Nem ismerte a szomorúságot. De mi gyorsan nőttünk és ez volt a szerencsétlensége. Megszokta, hogy naphosszat győtőrjünk és kétségbeesette növekedésünk, változásunk, amely egyre jobban eltávolított bennünket tőle. Azzal nem törődött sohasem, hogy kegyetlenek voltunk hozzá, de reszkett attól, hogy közönyösek találunk lenni. De az idő múlt és az iskola, barátok, szórakozások, mindenféle időöltés elvont bennünket tőle. Linotte néni számunkra hovatovább nem volt egyéb szegény öreg rokonnál.

- Sirba viztek — sóhajtott olykor.
- Száz évig fog élni, néni — mondtam ilyenkor kedélyesen.
- Én? Minek? Nem akarok én száz évig élni. Nemsokára betegeskedni kezdett, fájdalmak

kinozták, nem tudott kimozdulni hazulról. Kétszer is elmaradt a nálunk szokásos ebédéről. Anyám meglátogatta és rábeszélte, költségén vonuljon be egy menházba, ahol magános öreg asszonyok élnek.

— Köszönöm — mondta Linotte néni — lát, hatom egyszer utoljára a gyerekeket?

Igy hát megégyeszer elmentünk hozzá. Felmásztunk a hatodik emeletre és végimentünk a hosszú folyosón. A kulcs az ajtóban volt.

— Csak gyertek, — szökt ki Linotte néni — vártalak benneteket, de nem tudok felkelni, hogy ajtót nyissak. — Mikor beléptünk, megsimogatta hajunkat, azután hugomhoz fordult: — Nyisd csak ki azt a faliszekrényt. Ott jobbra, a második polcán látsz egy dobozt. Hozd csak ide.

Germaine az ágy szélére tette a dobozt. Linotte néni kinyitotta és szétosztotta közöttünk tartalmát: színes selyemszalagokat, fényes üveggolyókat, hegyikristályból faragott apróságokat, egy kis ezüst brosst, egy nyakkendő-tűt, csupa szegényes kis semmisséget, egész vagyonát.

— Őrizzétek meg ezt a pár apróságot emlékül — mondta halkan.

— Nem fog unatkozni a menházban? — kérdezte Germaine.

— Én sose unatkozom — felelt a néni s később hozzátette: — Hát most Isten veletek, és viszontlátásra... a paradicsomban.

Néhány hónappal később csakugyan meghalt. Akkor alig is vettem tudomásul a hírt, nem emlékszem, hogy csak egy könnyet is ejtettem volna. Sokkal később kezdtem rá emlékezni és akkor valóban találkoztunk abban az ideiglenes paradicsomban, amely az emlékekből szövődik...

Berlin és Róma benyomásai

Berlin. (Rador.) A Havas ügynökség berlini tudósítója a munkácsi eseményekről azt jelenti, hogy azok Berlinben igen rossz benyomást keltek. Német körök neheztelnek amiatt, hogy sem Magyarország, sem pedig Csehszlovákia nem akariák tiszteletben tartani a bécsi döntést s ezért állandó tüntetések vannak. Berlinben azt hiszik, hogy az incidens a helyi katonai alakulatok surlódásainak következménye s hogy az illető államok kormányai távol állanak az ügytől.

A német lapok is részletesen ismertetik a munkácsi támadásról szóló híreket. — A Völkischer Beobachter prágai levelezője közli, hogy a prágai magyar ügyvivő a cseh külügyminiszteriumnak jegyzéket nyújtott át, amelyben a felelősséget a cseh katonai hatóságokra hárítja.

Az olasz lapok ismertetik a csehi csapatok által Munkács ellen indított fegyveres támadás lefolyását és annak előzményeit. A támadás napjáig a prágai és a pozsonyi politikai körök és Volosin orosz miniszterelnök is azt hangsúlyozták, hogy Magyarország irányában békeszándékai vannak. A támadás akkor következett be, amikor a magyar katonai hatóságok átadták helyüket a polgári közigazgatásnak.

Az angol lapok tudósításai

Az angol lapok is részletes és hosszú tudósításokban a cseh hivatalos kimagyarazkodást csunán néhány sorban ismertetik. Megírják, hogy a támadást ágyúkkal, páncélkocsikkal, golyószórókkal történt és Munkács városát több helyen súlyosan megrongálták.

A francia sajtó visszhangja

Páris. (Rador.) A francia lapok a munkácsi incidenssel foglalkozva a következőket írják:

A Liberté: A Németországból érkező hírekből arra lehet következtetni, hogy Berlin elégedetlen az incidens miatt. Csehszlovákia, miként azt mindenki tudja, nagy mértékben élvezi a birodalom támogatását, másrészt viszont Olaszországban nem titkolják azt a tényt, hogy a munkácsi incidens súlyos provokáció volt Magyarország ellen.

Az Epoque: Sohasem fogjuk megtudni, hogy mi volt ennek az incidensnek a célja, mert Berlinnek és Rómának egyformán érdeke, hogy a felelősség kérdését elodázzák.

A Populaire hangsúlyozza, hogy Berlin Prága pártján áll, míg Róma Budapestet támogatja. Ezek a tények jellemzik a Dunamedencében a hatalmi zónák elosztását.

Az Ordre: Sehol sincs nyugalom és egyes hatalmak étvágya kielégíthetetlen, míg más hatalmak kiábrándultak. Ez világlik ki a legutóbbi incidensből, amely bizonyára nem lesz az utolsó.

Magyar tiltakozás Prágában és Csehszlovákia hivatalos állásfoglalása

Prága. A prágai magyar ügyvivő tegnap délután megjelent a cseh külügyminisztériumban, ahol Chvalkovszky külügyminiszter távollétében Krno követ, a külügyminiszter helyettese fogadta. A magyar ügyvivő írásos feljegyzést nyújtott át a követnek a munkácsi eseményekről. A jegyzék kifejti, hogy magyar részről számos kísérlet történt a szomszédos állammal a lehető legjobb viszony kialakítására vonatkozólag. A magyar állam többször adta tanujelét ezirányú készségének. Ennek ellenére meg kell állapítani azt, hogy csehszlovák részről a jóviszony kialakítására nincsen meg a megfelelő jóakarat.

A jegyzék a továbbiakban kifejti a Munkács elleni támadás folytán emberéletben bekövetkezett veszteségeket és az anyagi károkért a cseh kormányt teszi felelőssé.

Krno követ a magyar kormány jegyzékét átvéve, kormánya nevében sajnálkozását fejezte ki a történtek felett. Kijelentette, hogy magasrangú cseh vezérkari tisztet küldtek ki abból a célból, hogy a támadásoknak véget vessenek. Javasolta az esetnek közös cseh-magyar bizottság által a helyszínen való kivizsgálását és megígérte, hogy a támadás bűnösei elnyerik méltó büntetésüket. A magyar ügyvivő tudomásul vette a külügyminiszter helyettesének kijelentéseit és a kormánya nevében hozzájárult a vegyes bizottság kiküldéséhez. A vegyes bizottság még ma, vagy holnap megalakul.

Prága. (Rador.) Tegnap este hivatalos jelentést adtak ki, amely a következőképpen hangzik:

Munkács közelében komoly határcidens történt. Az események részleteit szigorúan kivizsgáljuk. A prágai magyar követség megbízottja tegnap délután demarsot adott át a külügyminisztériumban és ebben a megtörtént eseményekért a csehszlovák kormányt teszi felelőssé. A külügyminisztérium fenntartotta magának a jogot, hogy a részletes vizsgálat után válaszolhasson, egyben pedig közölte a magyar követség megbízottjával, hogy a csehszlovák tiszték érintkezésbe léptek a magyar tisztekkel, hogy mint közös bi-

zottság vizsgálják meg az esetet.

Munkács. A szombatira virradó éjszaka nyugodtan telt el. A városban és a környékén ma délelőtt is nyugalom volt. A városba megérkezett Korláth Endre főispán és Székesházy István alispán, akik a helyszínen részletes szemlét tartottak.

A gárdaezred karácsonyaünnepségén Diaconescu ezredes beszédére Ófelsége a következőket válaszolta:

— Amint ön említette, a karácsonyaünnepség valóban családi ünnepség és éppen ezért minden évben résztveszek hadseregem körében ezen az ünnepen. Tudom, hogy mindenki, aki a hadsereg ruháját viseli, ehhez a nagy családhoz tartozik, amelynek minden tagját a haza iránti szeretet hatja át és az, hogy nehéz órákban mindenki a legnagyobb áldozatot hozni köteles. Ez az oka annak, hogy teljes lelkemből örömmel veszek részt minden évben ezen az ünnepségen és mindenkinek hosszú életet kívánok.

A görög keleti egyház egyik legnagyobb és legszebb ünnepét, a Vizkeresztet hagyományos disszel és fénnel ünnepelték meg tegnap Aradon is. A katedrálisban délelőtt 10 órakor

kezdődött az ünnepi nagymise, melyet Magier Andrej püspök celebrált nagy papi segédlettel. A templom zsufolásig megtelt előkelőségekkel és a templom előtti tér közepén felállított díszes emelvény körül helyezkedtek el a katonaság diszszázadai. Tizenegy óra tájban vonult ki a térre a papság vezetésével a közönség és ekkor következett a hagyományos vizszentelés, amely a déli órákban ért véget. Az ünnepségen megjelent Petre Georgescu parancsnok tábornok egész törzskarával, Dobriceanu Mihail ezredes, Aradváros és Aradmegye prefektusa, Vlad Alexandru tábornok. Arad város polgármestere vezetésével a város egész előkelő társadalma, a katonai és a polgári hatóságok vezetői.

Vizkeresztünnepségek Bucurestiben és Aradon

Bucurestiből jelentik: A főudvarmesteri hivatal jelentése: Január 6-án 11 órától 12 óra 30 percig Ófelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda résztvettek a Vizkeresztünnepségen. Délután 3 órakor az uralkodó és a nagyvajda felkeresték a Mihai Viteazul gárdaezredet, ahol az ezred karácsonyaünnepségén vettek részt. Délután öt órakor ért véget az ünnepség, amelynek befejezése után Ófelsége és a nagyvajda a mogosoaiai pályudvarra hajtatnak, ahonnan erdélyi vadászatra utaztak el.

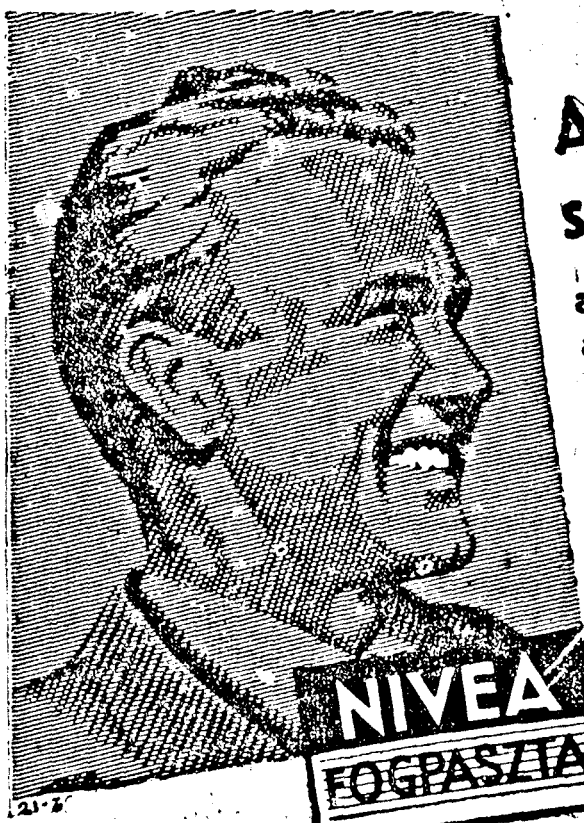
A gárdaezred karácsonyaünnepségén Diaconescu ezredes beszédére Ófelsége a következőket válaszolta:

— Amint ön említette, a karácsonyaünnepség valóban családi ünnepség és éppen ezért minden évben résztveszek hadseregem körében ezen az ünnepen. Tudom, hogy mindenki, aki a hadsereg ruháját viseli, ehhez a nagy családhoz tartozik, amelynek minden tagját a haza iránti szeretet hatja át és az, hogy nehéz órákban mindenki a legnagyobb áldozatot hozni köteles. Ez az oka annak, hogy teljes lelkemből örömmel veszek részt minden évben ezen az ünnepségen és mindenkinek hosszú életet kívánok.

A görög keleti egyház egyik legnagyobb és legszebb ünnepét, a Vizkeresztet hagyományos disszel és fénnel ünnepelték meg tegnap Aradon is. A katedrálisban délelőtt 10 órakor

Az igazi szájapolás

az egészséges és erős test alapja. Még ma próbálkozzék meg a NIVEA-fogpasztával. Tisztítja a fogakat és éppen ezért a legideálisabb fogpaszta a dohányzók részére is.

NIVEA
FOGPASZTA

NIVEA
FOGPASZTA

legjobb 2x naponta.

Habzó és nem habzó.

Az újabb megállapítások szerint a Munkács ellen intézett támadásnak magyar részről 7 halottja van. Cseh részről a magyar területeken 4 halottat találtak, ezek közül egy finánc, míg három sorkatona. A munkácsi kórházban 9 magyar sebesültet és 2 cseh sebesült katonát ápolnak.

A hatóságok megállapították, hogy a színházépületen, a mozin és a város legnagyobb szállodáján kívül még vagy 200 ház rongálódott meg a pénteki ágyúzások következtében. Megállapítást nyert az is, hogy a csapatok polgári tuszokat vittek magukkal. Egy házaspárnak sikerült megszökni a tuszok közül és ezek elmondták, hogy a csehek veszteségeket szenvedtek és súlyosan sebesültek közül többen már meghaltak.

A Deutsche Diplomatische Politische Correspondenz azt írja, hogy az ilyen események nem egyeztethetők össze a bécsi döntés szellemével. Nem lehet elhallgatni, hogy az ilyen incidensekért bizonyos propagandát kell felelőssé tenni, mely még mindig nem tudja abbahagyni, hogy bizonyos izgatásokkal ellentétben ne követelje a határok megváltoztatását.

URANIA premiermozgó: Tel. 12-82

A bajtársiasság és a szerelem hősköteménye!
ERICH MARIE REMARQUE: „Nyugaton a helyzet változatlan” folytatás, a

Három bajtárs

Robert Taylor, Margaret Sullivan,
Franchot Tone, Robert Young.

„Metro” világhíradó. — 11.30 és d. u. 5 órakor
méréselt helyénél. 5, 7.15 és 9.30.

Magyar Bál 1939.

Káprázatosan szép külsőségek között zajlott le az aradi és aradmegyei magyarság hagyományos bált éjszakája

Az aradi magyarság bált éjszakája, kisebb-ségi életünk társadalmi életének kimagasló eseménye szombat este zsufolásig töltötte meg közönséggel a Fehér Kereszt szálló nagytermét. Ünnepi felvonuláshoz volt hasonlítható; ahogy Arad magyarsága bál kezdete előtt összegyűlt, hogy szeretettel, vidámsággal és lelkes hangulatban vegyen részt ezúttal is az aradi Magyar Bálon. Nem véletlen, hogy a sok kipirult arcú leány, a sok villogó ingmellű ur lázasan készülődött

Az előkelőségek felvonulása

Az a jóképű magyar legény, aki rámás cszmbában, magyar viseletben a Fehér Kereszt bejárata feletti transzparansról kivilágítva csalogatta be a közönséget a Magyar Bálra, jó munkát végzett. Még tíz óra sem volt és sereggestől érkeztek a bálózók, gépkocsik álltak meg a szálló előtt és kis bálti topánkák tipegtek ovaosan a sáros járdán: a tükörsima parkettre kellett megőrizni a cipőcskéik tisztaságát. Fenn az első emeleti folyosó aajtájában frakkos és szmokingos rendezők irányították beljebb és beljebb a közönséget a bálterem felé, mely fényesen kivilágítva várta a közönséget.

Külön kell kiemelni azt a gyönyörű képet, amit a szebbnél szebb magyar ruhákba öltözött asszonyok, lányok színpompás csoportjai keltettek. A magyar nőidvát irányzatának megfelelőleg drága selvembrokátból, csipkéből álmodott, változatos színű és mintájú régi magyar ruhák gyönyörködtették a népviseleti szépségekhez értő szemeket: az aranyos hálókából készült főkötőknek csak a gyöngvökökkel, arannyal-ezüsttel kivarrt lány-párták voltak változatosabbak, izléesesebbek és stilusosabbak. A magyar bálon megjelent előkelőségek is őszinte csodálatuknak adtak kifejezést a magyar népi művészet szín-, izlés-, forma- és anyag-gazdagsága fölött, mely oly harmonikusan egységes képpé varázsolta a bálestély helyiségében zsibongó tömeget.

erre az estre. Nem véletlen, hogy ezen az éjszakán a Fehér Kereszt helyiségeiben egyetlen gondterhelt, boros arc sem volt látható. Nem véletlen, hogy ezen az éjszakán csakis jókedv, derű uralkodott. Nem véletlen, hiszen a Magyar Bál évtizedes múltjával mindenki számára bebizonyította, hogy a bálti idény kimagasló története és minden egyes magyarbálti est élénken emlékezetébe vésődik annak, aki a bálózók színes forgatagában megtardult.

Endre, Nagy Imre, Zubor Imre dr., Balogh Ernő dr. (Borosjenő), dr. Szuchy Pál, Schönborn Péter, Stein József, Fetter Elemér dr., Pataky Sándor, Beleznay István, Ungurean Béla, Lantos Miksa, Pintér Lajos és még igen sokan.

A „palotás“ frenetikus sikere

Néhány perccel azután, hogy a magas hatóságú személyek elfoglalták helyüket a teremben, a zenekar a Királyhimnuszra zendített rá. A bál ünnepélyes megkezdése után került sor a körmagyarra, aminek idén is frenetikus sikere volt, s amit ezúttal is Bérczy Ilonka tánc-tanárnő tanított be nagy hozzáértéssel. A körmagyarban, amit szünni nem akaró taps kísért a következő párok arattak sikert: Alföldy Ica — Sándor Gyula, Gantner Mária — Dobrossy Károly, Jávorszky Mária — Kaufmann Sándor, Bereczky Sári — Horváth Szabolcs, Varga Piri — Gajbács István, Hendl Ili — Mikoss György, Szabó Györgyi — Molnár Ferenc, Mitvó Mária — Gábor Lajos, Tóth Jolán — Szeredi Emil, Menozer Irén — Régnér Dániel, Fischer Csöpi — Bereczky Imre, Végli Ida — Farsang Dezső, Muszkatál Rózsi — Pintér Lajos, Nagy Manvi — Erdei Emil, Alker Piri — Marksteiner József, Ritt Etus — Timár József.

A látványos körmagyar után a cigányze-

Óvja egészségét

HORIA

Bedörzsöléssel!

Ha a bálteremből lövet sorra járjuk a sátrakat, elsőnek — bár az idő még elég korai — a pezsgősátorba vezet utunk. A bál hangulatára jellemző, hogy már lapzártá előtt hangosakat pukkantak a pezsgőspalackok dugói és egymásután ürültek a gyöngvöző itallal telt üvegek, hogy a gyöngvöző ital ennek a hagyományos bálnak résztvevőit minél kedélyesebbé, minél jókedvűbbé tegye. A sátor irányítását szakavatott kezekre bízták, hiszen ott szorgoskodtak az asztalok körül Purgly Lászlóné, br. Andrányi Károlyné, br. Andrányi Lajosné vezetésével Jahn Hermanné, Takács Miklósné, Berivoi Csiri, Alföldi Ila, Reinhart Baba, Hendl Ili, Kövér Hédi, Domány Sata, Dömötör Judith és Reményik Mundi.

A nőegyletek nemes versenye

Ha a sok innivaló láttán, megéhezett a bálzó, csak néhány lépést kellett tennie, hogy izléesesen és finom harapnivalóktól roskadozó asztalokkal berendezett szobát keressen fel, ahol a Polgári Jótékony Nőegylet hölgyei végeztek nagyszerű munkát. A különböző jótékony nőegyletek között különben nemes verseny alakult ki, hogy melyik tud többet, finomabbat és szebbet felhalmozni az idei Magyar Bálon. A verseny, bár izgalmas volt és igen magas színvonalon állott, nem dönt el. Annyi szép és annyi jó volt, hogy dönteni még az sem tudott, aki mindegyik sátorban mindent végig kóstolgatott. Így tehát a döntés, ami egyik évben sem került nyilvánosságra, a következő Magyar Bálra maradt. Az imént a Polgári Jótékony Nőegylet sátrában voltunk és lelkés munkában dr. Borsos Béláné vezetésével ott találtuk: dr. Széll Lajosnét, dr. Párecz Bélánét, Jombart Lajosnét, Berivoi-né Voitek Ilonát, Fényes Lorándnét, Alföldi Pálnét, Kabdebó Istvánnét, Tagányi Klárát és Domány Jánosnét, valamint az Evangélikus Nőegylet részéről Nagy Imrénét és dr. Szuchy Pálnét.

Még idők sem volt megéhezni, hiszen alig fordultunk ki a Polgári Jótékony Nőegylet kedélyes sátrából, máris újabb kedves „otthonba” invitálnak. Az Iparos-sátor a következő szoba, ahol — bármennyire is jóllaktunk az előbb, — nem állhatunk ellen az invencenek való falatoknak. Az Iparos-sátorban Reinhart Gyuláné vezetése mellett Zombory Gyuláné, Kőszegi Emilné, Martini Józsefné és Gégner Jánosné szorgoskodtak és a rokonszenves hölgyek kinalásának kevesen tudtak ellenállni.

A Református Nőszövetség sátrában ugyan csak hamar gazdája akadt minden finom falatnak, de valami láthatatlan helyről újból és újból megteltek a tálak az iny-csiklandozó ennivalókkal. Ezért az érdem a közreműködő hölgyekéket illeti, akik Tarnóczi Lajosné és a Rozsnyav-nővérek vezetése alatt fáradoztak.

A sok ennivaló után a következő látogatás kizárólag a fekete-kávé sátorának szólhat. A párolgó fekete nagy közönséget vonzott és csak a hozzáértő hölgyek ötletes munkásságán mulott, hogy a sok fekete-igénylést zavarmentesen elégitették ki. A sátor vezetője Grosz Józsefné volt és mellette a következő hölgyek neveit sikerült feljegyeznünk: Stauber Józsefné, Vértes Henrikné és Kovács Ersike.

Zene, tánc, vigalom...

A külső séta után ismét a bálterembe vezet utunk, ahol a rendezési jazz-zenekar Malek karmester vezetésével és Almay László tiztagu cigányzenekara felváltva húzta a talpalátalót. Itt a táncon kívül a szerencse isten-asszonyának is hódolt a közönség, miután a bálterem egyik részén a szebbnél-szebb tárgyakból összeállított tombolát helyezték el.

FIGYELEM!

Mint minden évben, ezidén is

FIGYELEM!

Olcso fehér heteket

vászon szükségletét, olcso kézpénz áron, január 6-tól nálam beszerezhesse.

Barehettek, maradékok minden elfogadható áron.

Watta paplanok már '280 leiert

OCSKAY EDE

TEXTILARUHAZA, STR. METIANU 7.

Gyors ütemben telt meg zsufolásig a nagy terem. Egymásután érkeztek az előkelőségek és amíg a nagyközönség a bálteremben körben helvezkedett el, az előkelőségek a zene előtt a pódium szélén foglalták el helyüket. Valamivel tíz óra után érkezett meg Georgescu Petre tábornok, helyőrségi parancsnok nejjével, Slavescu Ionel vezérkari kapitánnyal. A tábornok hitvese Párecz György dr. karján lépett a nagyterembe, míg Georgescu Petre tábornokot Párecz Béla dr. kísérte be. Ugyancsak a helyőrség parancsnokának társaságában érkezett Riscutiá Moise alezredes, alpolgármester, aki a várost képviselte az aradi magyarság bálján.

Az idei Magyar Bálon Arad magyar társadalmának minden számottevő tagja megjelent. A megjelent előkelőségek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk: Purgly László, báró Andrányi Lajos, Lakatos Ottó dr., Kintzig János, dr. Párecz Béla, Takács Miklós, dr. Széll Lajos, báró Neuman Ede és báró Neuman Ferenc, báró Bornemisza Károly, Justh János, gróf Porcia Lajos, Vásárhelyi János, Issekutz Géza, dr. Párecz György, Dániel Péter, dr. Borsos Béla, Kulcsár Kálmán, Prohászka László dr., Alföldy Pál, dr. Stauber János, Stauber István, Jombart Lajos, Szabó Miklós, Stampf János, Ghisdaveanu Ionel kapitány (Bucuresti), Horváth Dezső (Soborsin), Major Béla, Boldis József, pécskai római katolikus lelkész, Jahn Herman, dr. Müller Vendel, Kovács Zoltán, Fischer, Aladár, dr. Balogh

nekar csárdásra fogott és a „Piros, piros, piros...” kezdetű ropogós csárdás ütemeire, a következő párok nyitották meg a táncot:

Purgly László—dr. Párecz Bélánéval,
Párecz Béla dr.—dr. Borsos Bélánéval,
Justh János—Jombart Lajosnéval,
Takács Miklós—dr. Széll Lajosnéval,
Dániel Péter—Issekutz Gézánéval, és
Párecz György dr.—Takács Miklósnéval.

A tánc folytatódott az „Ég a kunyhó, ropog a nád...” című csárdásra is, ekkor már azonban táncolt a terem egész közönsége és öreg-fiatal egyformán fiatalos kedvvel ropta a csárdást...

A nagyteremben csakhamar felhangzott az első tango is, majd az angol walter és a többi divatos táncszám, csak azért, hogy a rövid szünetet kihagyva — ameddig a szuné tartott — ismét folytatódniék a tánc a kora hajnali órákig.

A Magyar Bál sikerének részeseit

Miközben a Fehér Kereszt nagytermében a bálzó közönség színes sokasága forgott, a parketten s miközben kipirult arcú hölgyek táncáért versengett öreg és fiatal, a szálló első emeleti folyosójáról nyló szobákban ugyancsak vidám hangulat uralkodott. Ezekben a szobákban, mint a múltban is sátrakat helyezték el a Magyar Bál rendezősége és a különféle sátrakban a mulatnivaló közönség mindent megtalált, ami szem-szájnak ingere,

Egymásután hangzottak fel a vidám örömköltésök, kacajok, — amikor a boldog nyertések átvették a tárgyakat. A tombolasátor ellen indított hatalmas rohamnak *Beke Jánosné, Gantner Lajosné, Schampek Józsefné, Kiss Ilonka, Liczko Lajosné, Dobrossi Károlyné és Kovács Józsefné* állottak ellen sikeresen és ugyancsak ők gondoskodtak arról, hogy zavarmentesen jusson mindenki a szerencse által juttatott nyereségéhez.

Megindult a verseny az Aradi Közlöny ezüst vándorpártájáért

Táncsal, evéssel, ivással, tombolával, vidámsággal, kedéllyel, rengeteg tréfával gyorsan telt az idő és rohamléptekkel haladt előre az óramutató. *Éjjelhez közeledtünk, és közel járt már a Magyar Bál királynője megválasztásának ideje, amikor már a „küzdőben” résztvevők részére lázasan folyt az agitáció. „Annyl szép leány közül, csaknem valamennyi egyformán jogos igénylője volt a sokat jelentő címnek, amellyel egvűt jár az is, hogy a győztes egy esztendőre birtokába veheti az Aradi Közlöny által három esztendővel ezelőtt felajánlott ezüst vándorpártát, valamint a Magyar Bál rendezőségének menyasszony-pártját. Az Aradi Közlöny ezüstpártját előző tulajdonosa visszaszolgáltatta, hogy utódja fejét ékesítse és a párta, amely ezüst babérlevelekből tévődött össze, örökre belevésve ott viseli három volt tulajdonosának nevét: 1936-ban*

(az első évben) Széll Erzsike, 1937-ben Hendl Gyfta és 1938-ban Földes Marianne voltak tulajdonosai az Aradi Közlöny pártjának.

A választás eredményéről az Aradi Közlöny legközelebbi számában számolunk be.

Meglepetésként az Aradi Közlöny külön ajándékkal kedveskedett a győztes hölgynek: hatalmas hófóhér szegfücsököt nyújtottak át a boldog bálkirálynőnek. A csokor selyem szallagján a következő felírás emelkedeti az 1939-es Magyar Bálra a legszebb leányt: „A Magyar Bál legszebb magyar leányának az ARADI KÖZLÖNY, 1939.”

Az 1939-es Magyar Bál hatalmas és maradandó sikeréért a dicséret legelső sorban a rendezőséget illeti és a rendezés nehéz munkáját ezuttal is a Polgári Jótékony Nőegylet vállalta magára. A Nőegylet vezetésének technikai irányítása mellett pedig a régi bálak bevált rendezői működtek közre beigazolt nagy eredménnyel. Külön fel kell jegyeznünk a táncrendezők névsorát: Aszlán János, Zádor Imre és György, Végh István, Szarvai József, Deutsch József és Dobrossy István voltak tagjai ennek a gárdának és nemcsak, hogy megfeleltek nehéz feladatuknak, de elismerésméltón járultak hozzá a kitünő hangulathoz.

Mindent egybevéve az idei Magyar Bál nemcsak az idény legfényesebb, legjobban sikerült mulatsága volt, hanem felejthetetlen élszakája Arad bálozó magyarságának.

Jól vásárolt...!

Ragyogó arca elárulja mért kefémes érzés a tudat: izben és zamatban mindig változatlan a Rhein pezsgő és bor.

Uj programot adott pénteken a budapesti Vigadóban Imrédy Béla magyar kormányelnök

Budapest. Imrédy Béla magyar miniszterelnök pénteken a budapesti Vigadóban új mozgalom zászlaját bontotta ki. A mozgalom nem politikai, hanem azt célozza, hogy Magyarország minden magyarját egy olyan közösségben tömörítse, amely az Imrédy által hirdetett eszmék és elvek megvalósításán egyetemesen közreműködik.

A Vigadóban a politikai és társadalmi élet előkelőségei és nagyszámu közönség jelent meg. A terembe lépő Imrédy miniszterelnököt hosszas és lelkes éljenzés fogadta. A himnusz elénekzése után Imrédy szólalt fel. Beszédét számtalanszor szakította meg a tetszésnyilvánítás.

Nincs helye az elkülönüléseknek

— Magyar földön, magyar életet akarunk élni — kezdte a miniszterelnök. — Ősi magyar földön új magyar életet. Ez a rövid összegezés annak, amit mondani kívánok. Nem mint egy kormány feje kívánok kormányprogramot adni, hanem az a célom, hogy kormányprogramon felülemelkedve a jobboldali reformpolitika eszmei célkitűzéseit ismertessem. Mint eleinket a legendás szarvas vezette új hazába, benünket a megvilágosító gondolat vezessen. Mit jelent az új magyar élet? Magát az életet jelenti, az ellentétét a halálnak. Azt akarjuk, hogy a föld, amelyet életigenlően birtokba vetünk, magyar maradjon és magyar nemzetet hordozzon, amely tudja magáról, hogy magyar és akarja, hogy az is maradjon.

— Akarat kell az élethez. Az ernyedés helyett duzzadó erő. Életre kell képessé tenni a nemzetet, amelynek, ha élni akar, arányosan kell tagolva lennie.

Nincs helye a nemzetben belüli kasztoakra való elkülönülésnek, születési előjognak.

A fényes családból származó ne előzze meg az egyszerűt, a gazdag ne nézze le a szegényt. Lesznek különböző életformák és különböző életkörülmények. Lehetnek különböző jogok, de ezekkel különböző köteleességek járnak.

Akinek több joga van, legyen több köteleessége is.

Ez a különbség csak úgy állhat fenn, ha biztosítja a nemzet minden fiának, hogy értékei szerint érvényesül. Nem engedhetjük meg, hogy tehetségeseink elkallódjanak. Minél ki-

sebb egy nemzet, annál jobban vigyázni kell tehetségeire.

— Az új élet parancsszava: egység a nemzetben, énünknek beolvasztása a közösségbe. Nemcsak a nagy megpróbáltatások idején, hanem állandóan, tudatosan.

Elég volt a széthúzásokból és osztályokból.

A népi magyarságot akarjuk felépíteni. A túráni átok már többször tetszhalottá tette a nemzetet. Valamennyien felelősek vagyunk azért, hogy a történelem ne soroljon azok közé, akik birodalmat alapítottak és azután nyomtalanul eltűntek. Olyan népi egységet akarunk, amelyet tudatos nemzeti erő hevit. Nacionalista állam áll így elő, amely magában foglalja a tudatosságát.

— Szorosabb kapcsolatokra van szükség, hogy a nemzeti öntudat az oda nem való fajok belekeveredése által el ne torzuljon. Nem a zsidókat értem. Védelemre szorulunk azzal a népi clemmel szemben, amely erős fajiságánál és zártkörűségével idegen maradt. A zsidóságot értem.

Elismerem a jóakaratot a magyarrá levésben, de az eredmény nem kielégítő.

A baj ott van, hogy be sem tudjuk bizonyítani kölcsönösen. A lencsének, amelyen át az eredményt nézzük, más a sugártörése. Ez nem lehet ok arra, hogy a kérdéssel ne nézzünk szembe. Meg kell találni a formát a zsidóság nemzetközi problémájának megoldására.

— A fajvédelem szükségszerűen következik a magyar nemzeti elvből.

Magában reit a fajt és annak gondozását. El-

fér ebben a nem magyar nyelvűek jó sorsa is. Gyermekei ők is a hazának, értékes kövek Szent István országának megbontthatatlan eszméépületében.

— Katonai szellemre, tehát az áldozati szellemre van szükség.

Fegyelmre és fegyelmezettségre.

Ehhez kell a reformok legfontosabbika a lelki reform. Önmagunk átgyúrása. Szeretet kell, de okos szeretet. Nem szeretet az, amely a bűnöst futni engedi. A nemzet templomában is vannak kufárok, akik ellen kell korbácsot ragadni. Meg kell tanulnunk az egyszerűséget. Azokhoz szólok, akik a napos oldalon vannak. Ne féltsen senki a luksuszupart és az idegentorgalmat. Ha megnyugszik a világ, bőven fogják látogatni az idegenek az országot, akik nemcsak az egzotikumot és a hírhedt pesti éjszakákat fogják keresni.

Földet a kisembereknek

A miniszterelnök ezután beszélt a gazdasági reformról. A nemzetpolitika legfontosabb politikája, hogy minél több kis egyszintencia jusson földhöz. Minél több ember legyen a maga gazdája. Szükség van gyökeres reformra, amelyet következetesen, de okosan kell végrehajtani.

Programját a miniszterelnök ezután így foglalta össze:

— Új magyarságot, nacionalista szellemet, katonai szellemet, tette kész fegyelmet, faj öntudatot, fajvédelmet, lelki szellemet, keresztény erkölcsöt és összetartást, evangéliumi harcos szeretetet, szociális igazságot, szabad pálvát minden magyar embernek.

Egyetlen értékmérő van, az, hogy ki mily szolgálattal tett a nemzetnek.

Gazdasági reformot, magyarnak magyar földet, munkát és a munka megbecsülését, közéleti tisztaságot, a profitéhség letörését, a visszaélések kiirtását, egyetlen egységet, a magyart.

CORSO Telefon 20-65 2 premier film

I. Mikor a képmű szeret

Dolores del Rio és Peter Lorre. Dolores, az ébenfekete párdúc az argol kékbalózatban.

II. Mexikó banditái

John Wayne legjobb cow oy timje.

BLOADA OK: 11.30, 3 olcsó hely irakka, 5. 7.15 s 9.15 renes helyarakkal.

Jegy e.övét egész nap.

EXCELSIOR és P A R I S

STR. POINCARÉ (ACADEMIÉ) 30.

BUCUREȘTI

TELEFON: 8-88-30.

STR. POINCARÉ (ACADEMIÉ) 21.

BUCUREȘTI

TELEFON: 8-50-57.

Teljesen renovált, csendes és esőrendű!

A legmodernebbül berendezett szobák, egész új bútorok és ágyneműek.

Napiárak 100 lei-ől fölfelé!

Németország és az ukrán kérdés

*

Gigante, volt Ipar- és kereskedelemügyi miniszter „Libertatea” című folyóiratában olvassuk St. Antim tollából „Ukraina” címen a következőket:

A Cseh-szlovák köztársaság új elnevezésében Kárpátoroszország hivatalosan a Kárpát-Ukraina elnevezést kapta. Ukrajna neve tehát, amely annyi idő óta eltűnt a történelem lapjairól és a térképekről, napiinkban autonóm állam nevéként jelenik meg újra egy olyan állam képviselőjében, amelynek lakossága alig haladja meg a félmilliót. Az ukrán kérdés — amint az alábbiakból kitűnik — rendkívül súlyos problémákat vet fel a jelenlegi zavaros körülmények között. Valójában, ez a terület a régi Kárpátoroszország elnevezés alatt nem birt különösebb jelentőséggel és legfeljebb Oroszország vehetett volna fel igényeket erre az országrészre. A Kárpátukraina elnevezés alatt viszont a Cseh-szlovák állam kebelében lévő kis autonóm állam a függetlenségi álom reménye és vonzó pontja lesz a különböző uralkodók alatt élő ukrán lakosság számára. Kárpátoroszország nevének megváltoztatása Prága kívánságára következett be és jól és alaposan elgondolt számítás alapján történt. Ez a számítás pedig sok izgalomnak lehet a forrása, amelyek újabb veszélyeket jelenthetnek annyi megpróbáltatáson átesett föld részünk számára.

Németország szerepe a nagy-ukrajnai tervben

Akkor, amikor Németország lecsatolta Cseh-szlovákiából a szudetavidéket, tudvalévőleg Lengyelország és Magyarország is megkapták a lengyelek, illetve magyarok által lakott akkori cseh-szlovákiai területeket. Ezzel az alkalommal a két utóbbi állam kormánya a közös lengyel-magyar határt kérte. Ezt a kívánságot Oroszország is támogatta s ebből arra lehetett következtetni, hogy új egyezmény készül a három állam között, amely a Balli tengertől a Földközi tengerig terjedő területi blokkot akar alkotni. Lényegében azonban a Kárpátorosz állam megszüntetése volt a cél és annak felosztása Magyarország és Lengyelország között. A terv nem sikerült, mert Németország azt ellenezte, mert — amint a jelekből látszik — szüksége volt egy olyan magra, amely körül kialakuljon a tervezett Nagy-Ukraina és amely megnyissa Németország számára az utat az anyyira vágott Kiew és a Fekete tenger felé. Egy szóval tehát, míg régebben Cseh-szlovákia Oroszország számára szabad utat jelent a német birodalom szíve felé, a szudeta vidék lecsatolásával ez az ország Németország kinyújtott karjává változott, amely a szovjet felé mutat.

Ennek a politikai felfordulásnak következményei rövidesen láthatók lettek. Mindenki meglepetésére s teljes ellentmondásban mindazzal, amit eddig Lengyelországról tudtak, valamint eddig nyilvánított érzelmei ellenére, a lengyel kormány egy pillanatig sem maradt tétlen: felújította az Oroszországgal 1927-ben kötött egyezményt és ma — Lengyelország Oroszország mellett található. A közös veszedelem közel hozza egymáshoz a két ellentétes ideológiájú államot, amelyek elfelejtették egy zavaros multat és nem vették figyelembe a nem éppen kordialisnak mondható jelent sem. Lengyelország, amely az első egyezményt kötötte a legyőzött Németországgal és közvetlenül a háború után megkönnyítette számára a nemzetközi életbe való visszatérést, most a barrikád másik oldalán áll. Magyarországon az a kor-

mány, amely megegyezett Lengyelországgal Kárpátoroszország felosztásán, szinte-szinte eltávozott. Oroszország támogatására azonban mégis helyén maradt, az a külügyminiszter azonban, aki Kárpátoroszország felosztásának eszméjét tervezte, vagy helyesebben: elfogadta, már nem tagja a korúnynak.

Már csak névleges Kárpát-Ukraina léte

Németország nem mond le terveiről, amelyeket egyébként már a breszlitowszki béke után meg akart valósítani. Módszeresen s céltudatosan egy Nagy-Ukraina megvalósítására törekszik, amely független legyen, de mégis Berlintől függjön. Mindenekelőtt Cseh-szlovákia amputálása sokkal radikálisabb volt, mint ahogyan azt a müncheni egyezmény aláírói elképzelték. Ennek a műveletnek következtében a Cseh-szlovák köztársaság katonai védelmének lehetősége csökkent, gazdasági függetlensége pedig napról-napra hanyatlak. Ez a hanyatlás egyébként már az Anschluss bekövetkezésekor kezdődött meg. Azok a szövetségi államok, amelyek ezt a köztársaságot alkotják, autonómiát kaptak, ami racionálisnak mondható ugyan, de ahogyan ezt az autonómiát gyakorolják, Berlin nyilvánvaló befolyása alatt, ez semmiesetre sem lehet hasznos Prágára.

Ilyen körülmények között Kárpát-Ukraina egyesek szerint már csak névleg szerepel a Cseh-szlovák köztársaság keretében és Berlin első léle esetleg kinyilatkoztatja függetlenségét. A mutatózó jelek szerint egyébként a szükséges katonai intézkedéseket ennek az eseménynek érdekében Berlin már meg is tette.

Ezekkel az intrikákkal és előkészületekkel egyidejűleg elterjesztették a világsajtóban azt a hírt, Oroszországban egy kiterjedt összeesküvést lepleztek le, amelynek az a célja, hogy leszakítsa az oroszországi Ukrainát a szovjettől. Ez a hír politikai szempontból annál jellemzőbb, mert még csak nem is volt igaz. Néhány nappal később a lengyelországi ukrán képviselők azt kérték a lengyel kormánytól, hogy adjon teljes autonómiát a lengyelországi ukrán lakosságnak. A kormány ellénesszegült annak, hogy ezt a kérést a képviselőház napirendjére kitűzzék, mert maga a kérés alkotmányellenes volt. A kérés azonban lényegében megtörtént és mindenki tisztában lehet annak súlyos voltával, különösen a jelenlegi körülmények között. Amikor nyilvánvaló, hogy az ukrán képviselők külső biztatásra és külső tanácsra cselekedtek.

Lengyelország jövője

Lengyelország helyzete rendkívül súlyos, első sorban pedig azért, mert azok a szerződések, amelyek alapján a lengyel állam létesült, arra kötelezik, hogy a területén élő kisebbségi lakosságnak önkormányzatot adjon. Kelet-galiciát kifejezetten azzal a kötelezettséggel kapta meg Lengyelország, hogy megadja az ukránoknak az önkormányzatot. Abban az esetben, ha az ukrán képviselők kérését Németország támogatja, még valószínűbb, hogy az ahhoz való hozzájárulástól a nyugati nagyhatalmak sem zárkozhata el, mert hiszen tulajdonképpen egy, a szerződésekben foglalt kötelezettség végrehajtásáról van szó. Másrészt pedig akkor, amikor Cseh-szlovákia szétosztásáról volt szó, Lengyelország megjelent a zöld asztalnál és olyan elv alapján kért területeket, amely elvet most csak nehezen hagyhat figyelmen kívül és tagadhat meg. Sem Anglia, sem pedig Franciaország nem biztos, hogy vállalja a háborút,

de esetleg nem is intervenál olyan ügyben, amikor a szerződések be nem tartásának szentesítéséről van szó. Ez annál valószínűbb, mert hiszen nem vállalták ezt akkor sem, amikor a szerződéseket meg kellett védeni. Oroszország közbelépése — bár a szovjetnek Lengyelországgal együtt közös nagy megvédeni való érdekei vannak és a szoviet katonai előkészületeket tesz Ukrajna katonai megvédésére —, problémaikus belső helyzete és a távolkeleti nehézségek miatt. A szovjetnek a cseh-szlovák válság idején tanúsított magatartása példaképpen szolgálhat a jelenlegi helyzetre is.

Lengyelország esetleg arra kényszerül, hogy megadja az ukrán kisebbségnek az önkormányzatot. Lakosságának és területének egyharmada ilyen körülmények között elveszettnek tekinthető. Ha csak ennyiről lenne szó, talán még nem is lenne olyan rossz. Az a precedens, amelyet éppen Lengyelország teremtett meg Csehszlovákia felosztása során, lehetővé teszi más államok közbelépését is, akiknek nemzeti követeléseik lennének. Nincs tehát kizárva, hogy Németország, amely arra törekszik, hogy minél több németet vonjon be határai közé, felveti Szilézia, valamint a németek által lakott többi lengyelországi területek kérdését, mint, ahogyan Lengyelország is felvetette a tescheni kérdést, amikor a szudeta ügy elintézésére került sor. Ebben az esetben Lengyelország Csehszlovákia sorsára jutna. Németországgal 1934-ben kötött egyezménye nem lenne ennek a kérdésnek akadálya, mert ez a szerződés Németországot csak arra kötelezi, hogy tíz éven át, vagyis 1944-ig nem veti fel Danzignak és a danzigi folyosónak kérdését.

A külhatalmak állásfoglalása

Németország tehát egy kis független Ukrajna megalakítására törekszik két európai állam feloldozásával. Miután ez a kis Ukrajna már létrejött, feladata az lesz, hogy vonzerőt gyakoroljon az oroszországi Ukrajnára, amelyet elszakítson a szovjettől a népek önrendelkezési joga alapján, amelyet a nagy nyugati nagyhatalmak elismertek és, amelyek ez ellen keveset tehetnek. A germán és a szláv világ közötti konfliktus tehát nemcsak elkerülhetetlennek, de rendkívül közelinek is látszik. Nehéz és hosszú küzdelem lesz ez. Németország már előre előkészítette a diplomáciai talajt erre a háborúra. Nem biztos, hogy Anglia nem fog közbelépni, igaz, hogy a londoni kormány nem nézi jó szemmel az oroszországi bolszeviki rendszert. A szovjet, anélkül, hogy ebből bármi haszna is lenne, állandóan bolszevizálással fenyegeti Anglia ázsiai birtokait, Franciaországgal — egyébként Angliával is — jószomszédi egyezményt kötött Németország és a párisi nyilatkozatot a francia közvélemény kedvezően fogadta. Valamilyen előre nem látható eshetőségre pedig Németország olyan feszültséget teremtett Franciaország és Oroszország között, hogy szükség esetén Franciaországot lekötetheti egy földközítengeri konfliktussal. Ennek kimenetelére való tekintet nélkül. Mindezek a körülmények olyan természetűek, hogy Németország számára biztosított hátvédet teremtsenek egy, a szovjettel való háború esetére. És ez a háború közeledni látszik, mert az idő Németországgal ellen dolgozik. Az angol-amerikai kereskedelmi egyezmény nem ígér semmi jót Németországnak sok megrázkódtatáson átesett gazdasági élete számára. Ez az egyezmény néhány nap múlva életbe lép és mindaz, ami a szerződés megkötését megelőzte, igazolja, hogy mik annak tulajdonképpeni céljai. Eden, aki külügyminiszterként a Németország elleni radikális intézkedések híve volt, negyvenkét ezer amerikai gyáros meghívottjaként Amerikában járt. Nagybritánia kereskedelemügyi minisztere az utóbbi időben sorozatosan olyan beszédeket mondott, amelyek fenyegetéseket tartalmaztak Németország számára és, amelyekben ismételt is kijelentette, hogy Anglia szükség esetén fegyverrel a kezében védi meg világkereskedelmi érdekeit. A limai konferenciának az a célja, hogy egységbe tömörítse mindkét Amerika államait és olyan gazdasági és politikai szövetséget hozzon létre, amely magában foglalja az az egész félgömböt és elzárja az utat a német áruk elől. Nehéz napok következnek tehát a harmadik birodalom kereskedelme számára. Lehet, hogy talán ezért siet Németország behatolni Oroszországba, hogy a keleten biztosítson a maga számára piacokat és ugyanekkor más beszerzési területeket szerezzen magának olyan területek helyett, amelyek rövidesen kimerülnek.

Mindezek a körülmények arra készítettek a német birodalom vezetőit; hogy újból felvessék Ukrajna — egyelőre a kis Ukrajna — megvalósításának eszméjét, amely magját képezze annak a nagy Ukrajnának, amelyről Németország oly régen álmodik.

Az 1939-es év a jelen szerint döntő esztendő lesz földrésznünk sorsának szempontjából.

ST. ANTIM

A fénykép centennáriuma

*

Száz évvel ezelőtt, 1839. januárjában a Francia Akadémia egyik álmának induló ülésén nagy feltűnést keltő bejelentés történt, amelyre érdeklődve figyeltek fel a zöldrakkos halhatatlanok és amely röviddel ezután az akkori tudományos világ szenzációja lett. Arago, a híres fizikus, az akadémiaili ülésen bejelentést tett, amely szerint Daguerre Lajosnak egy Niepce nevű ismeretlen emberrel együtt hosszú éveken át folytatott kísérletek után sikerült feltalálnia olyan sajátos lemezeket, amelyek a fény különös nyomokat hagy. Daguerre hasznosította a klórezüstnek azt a sajátosságát, hogy a nap sugarainak hatása alatt fényessé válik; előállította az első fényképeket.

Daguerre, ez az azóta elfelejtett kísérletező, tulajdonképpen nem a technika embere volt. Művésznek indult, festőművésznek és — díszletfestő lett belőle. A mindennapi kenyérgondok készítették arra, hogy tehetségét a díszletfestésben aprózza fel, de nem szűkített fiatalkori álmaival sem és amikor csak tehetette, visszatért a művészi festéshez. Volt ebben az emberben valami, ami művészetét jellemezte: a vonzódás, a ragaszkodás a valósághoz és ennek tudható be, hogy művészetében főképpen arra törekedett, hogy képelhetőleg a valóságot közelítsék meg, annak illúzióját adják, még a legkisebb részletekben, a különböző évszakok és természeti tünemények világításának utánzásában is.

Igy lett művészetének tengelye, problémája a fény, amely találmányában: a fényképben is oly nagy szerepet játszott.

*

Ma, szombaton a francia tudományos világ, az Akadémia tagjaival és a közoktatásiügyi miniszterrel az éien ennek a száz év előtti díszletfestőnek, a fény állhatatos kutatójának emlékét ünnepelte meg.

A száz év alatt, amióta a Daguerreotipia utjára elindult, sok minden történt a világban és a világ is megváltozott. Abban pedig, hogy erről a megváltozott világról, a valóságról — amelyet néha Daguerre Lajos éveken át kutatót és amelyet meg akart örökíteni, — a ma embere oly közel, néha retusálatlan képet kap, legnagyobb szerepe ennek a száz év előtti találmánynak van.

Daguerre Lajos karrierje elején még maga is ecsettel és színekkel dolgozott. Néhány évtizeddel Daguerre találmánya előtt az akkori festőművészek kísérleteket tettek arra, hogy megörökítsék a valóságot. Abban az időben játszódtott le a kor legnagyobb pályautása, amelynek hőse, Napoleon, gyökeresen változtatta meg az európai valóságokat. Egymásután készültek a festmények róla, tábornokairól, ütközeteiről, ragyogó egyenruhák tekintetével a vásznakra, a tűmzsi alak a jellegzetes csákkal, amint szabátja nyilásában rejti el kezét. Azután csataképek, vágató és ágaskodó lovak, rohamok, elhulló emberek: történelem. Épek, amelyeken azonban a vágató ló is úgy hatott, mintha beállították volna a vágatásra és úgy meredve volt meg: vásznak, amelyeken nem az élet, de a történelem számára állították ki a hősök, végeredményben pózok, amelyek csak festmények voltak, amelyek lényege „csak” művészet volt, de — nem a valóság.

Rólott éppen a valóság volt az, amelyet Daguerre Lajos díszletfestő, a valóságnak ez a fanatikus rajongója, az elmúlásnak ez az elkecseregett ellensége meg akart örökíteni.

*

Most, száz év múlva, Daguerre Lajos találmányának segítségével ez tulságosan is sikerült.

Ennek a találmánynak tökéletesítése révén született meg a film és ennek a valóságot nap, mint nap megörökítő terméke: a filmjournal. Az ő találmánya révén és annak felhasználásával járják be a földet és a földnek azokat a helyeit, ahol a valóság robbanó eseményeket vetít, Daguerre Lajos szellemi utódai: a fotoreporterek. A ma hőseit nem ecset és olajfesték örökíti meg, hanem a fényérzékeny lemez és a ma háborúiról és polgárháborúiról nem méteres dicsőséget és hősiesség pózokat ábrázoló vásznak számolnak be, hanem a maguk egyszerűségében borzalmas és megrendítő fotoreportok.

Ennek a kornak, amelyet ezen a kontinensen élünk, szüksége lenne az idealizált képekre, a festőművészeknek a valóságot talán meghamisító, de mégis szépítő vásznaira, ha másért nem, hát — alibi végett az utókor előtt.

A nemzedékek, amelyek utánunk jönnek, hamisítatlan és megcáfolhatatlan bizonyítékokat találnak majd erről a korról a fotoreportok sorozataiban. Abban pedig, hogy ilyen retusálatlanul, pillanattelvételek által, előkészületlenül ellesve, minden hibánkkal együtt, az utólagos szépítés lehetősége nélkül, meztelenül, a magunk szomorú valóságában kerülnék a kíváncsi utókor elé, anélkül, hogy bármit is letagadhatnánk, vagy elhallgathatnánk — ebben nem kismértékben bűnös az a bizonyos Daguerre Lajos, akinek találmányát, a fényképezést 1939. január 7-ikén ünnepelte a világ.

MOLNÁR TIBOR

Külföldi államok állásfoglalása a zsidó menekültek befogadásának kérdésében

Hogyan áll a helyzet az 1939. évi, új népvándorlás eddig kialakult frontján?

Hans Habe, az ismert nemzetközi újságíró legutóbbi genji cikkében jelenti, hogy a Genfben székülő zsidó világkongresszus a közeli napokban egy olyan összeállítást ad ki, amely teljes részletességgel ismerteti a kivándorlás jelenlegi lehetőségeit. A kimutatás fontosabb részleteit ismerteti a cikk és rávilágít arra, hogy Anglia a Tanganika területén 50 ezer hektárt kíván a kivándorlók rendelkezésére bocsátani. A tanganyikai kormány törvényjavaslatot készített elő, amely lehetővé teszi a letelepítést. Afrikában ezenkívül még Rhodesia kerül számításba, Chamberlain egyletére 150 család vagyis körülbelül 500 személy rhodesiai letelepedésére adott engedélyt.

A kolonizáció egyik legfontosabb állomása Kenya lesz és Kenya már el is fogadta azt a telepezési tervet, amelyet a londoni zsidó képviselői dolgozott ki. Kenya az év tavaszán indul meg a bevándorlás. Ugyanez vonatkozik Nyassa területére is, ahová már több mint 100 család indult el.

Franciaország 10 ezer emigránst akar elhelyezni afrikai tartományai területén és első sorban Madagaszkárt nyitja meg.

Az amerikai Egyesült-Államok elhatározták, hogy a német bevándorlási kvótát, vagyis 27 ezer vizumot ezentúl a német emigránsok rendelkezésére bocsátja. Foglalkozik az amerikai kormány Perkins asszony munkaügyi miniszterrel azon előterjesztésével is, hogy 3 év kvótáját vagyis 81 ezer utlevelet azonnal bocsátanak az emigránsok rendelkezésére. Elhatározták azt is, minden eddigi szokással ellentétben, hogy 15 ezer ember, aki mint turista jött Amerikába, letelepedjék az Egyesült-Államok területén. Rendkívül nagy jelentőséggel bír Ickes amerikai belügyminiszter terve, a mely szerint Alaskát — tehát egy olyan területet, amely nagyobb mint Franciaország és Németország együttvéve — megnyitnák az emigránsok részére és bocsátanak 60 ezer földönfutó rendelkezésére. Alaska területeinek igen jelentős részét meg lehetne nyitni a mezőgazdaság számára.

Kanada egy bevándorlási tervet kidolgozásával bizta meg Szabérloft. Angol-holm-

bia pedig 10 ezer család felvételére hajlandó, amennyiben a telepítés költségeit — 10 millió fontot — a kolumbiai kormány rendelkezésére bocsátja.

A délamerikai államok közül a brazilai, chilei, kubai és dominikai kormányok dolgoztak ki olyan kézzelfogható terveket, amelyek az egyéni bevándorlás korlátait meghaladják. Chile azonnal hajlandó 300 zsidó családot befogadni, a dominikai kormány pedig olyan tervvel foglalkozik, amely 100 ezer kivándorlónak adna letelepedési lehetőséget. Ezek a tervek azonban még kezdetleges állapotban vannak.

Megemlékezik a jelentés a guyanai telepítésről is, ennek azonban tudvalevően az a hátránya, hogy kevés európai tudja elviselni az ottani éghajlatot.

Ausztrália megváltoztatta eddigi álláspontját és John Ewen belügyminiszter olyan rendeletet adott ki, amely a következő három évben évente 5 ezer emigráns vagyis összesen 15 ezer menekült bevándorlását biztosítja.

Ceylon márciusig dönt a bevándorlási feltételekről. Az indiai központi kormány még ebben a hónapban konferenciát tart, amelyet kizárólag a bevándorlás kérdésének szentel. Londonban remélik, hogy az indiai kormányzók kedvezően oldják meg az emigráns problémát. Hasonló intézkedéseket tett Ázsiában a holland kormány is és utasításokat adott annak tanulmányozására, hogy Hollandia mennyi emigránst tudna felvenni.

Beavatottak értesülése szerint Palesztina is a közeljövőben nagyszámú emigránst vehet fel. Jelenleg 60 ezer olyan gyermek él még Németországban, aki 16 éven aluli és akiknek el kell majd hagyni az országot. Egyelőre Anglia, Hollandia és Svájc hajlandó felvenni ezeket a gyermekeket, akiknek azonban később más hazát kell találniuk. Palesztina 10 ezer gyermek felvételére hajlandó.

Végül megemlíti a jelentés, hogy mindezek az akciók a német és osztrák menekültekre vonatkoznak, míg más államok problémái nincsenek a napirenden.

Rablók fosztották ki a kozmetikai intézet vendégeit

Példátlan bűnügy tartja izgalomban Newyork lakosságát

Newyork. Az előkelő Ötödik-uca legdivatosabb kozmetikai intézetében a masszírozónők, manikűrözőkissasszonyok és egyéb specialisták huszonkilenc hölgy szépségének korrigálásán buzgólkodtak, amikor felvágódott az ajtó és három marcona férfi toppant a terembe. Amerikai banditarecept szerint, revolvert rántottak és vezéruk elkiáltotta:

— Fel a kezekkel!

A szépítőintézet alkalmazottjai és páciensei megbénultak a rémülettől. A fehérköpenyes szépítő tündérek furcsa pózban meredve tartották az ollót, a csipeszt, a puderesdobozt, vagy a szépségbalsamos tégelyt. A hölgyek közül némelyek furcsa turbánnal, mások félig bemázolt arccal, vagy félig kifestve, szoborszerű mozdulatlansággal ültek az „operálószékekben.”

A banditák sorra felszólították minden egyes hölgyet, hogy retiküljének a tartalmát ürítse az asztalra. Ak vonatkozott, azt egy-egy arcútlással kényszerítették engedelmességre. A zsákmány nem volt éppen gazdag: mindössze háromszázhatvan dollár gyűlt össze. Ezért ugyan kár volt vállalni a súlyos kockázatot, amikor befejezték „munkájukat”, bosszusan vették zsebre revolverüket és megindultak a kijárat felé. Ebben a pillanatban a nők, akik eddig remegtek a félelemtől, vad és dühös

támadásba mentek át, tégelyek, ollók, kések, csipeszek, körömráspolvok, hajkefék és a legkülönbözőbb kozmetika szerszámok pergőtűként zúdították a menekülő banditákra. Ilyen jelenet csak a régi burleszk-filmekben fordult elő. Az egyik rablót pontosan arcán találta egy csomó kenőcs, a másik a pudertől olyan lett, mint a lisztes molnár.

A rablók mégis kivergődtek valahogy a kozmetikai intézetből, autóba ültek és nyomuk veszett.

„SCALA“	Nagyfilmek színháza Telefon: 20—10.
Vasárnap és hétfőn:	
OLIMPIASZ II.	
(befejező része)	
Tájékoztatásul közöljük, hogy a befejező rész semmi összefüggésben nincsen az első résszel. Azoknak is, akik esetleg az első részt nem láthatták, a befejező rész is az elképzelhető legnagyobb élményt jelenti. — Diákságnak engedélyezve és külön ajánlva. Előadások vasárnap: délelőtt 11.30, délután 3, 5, 7.15, 9.15. Hétfőn: délután 3, 5, 7.15, 9.15. Pénztár: délelőtt 10 órától. Telefon: 20—10. Kérjük jegyekről idejében gondoskodni.	

Hirdessen az Arad Közlöny-be

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnyel: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Égész évre . . . 540 lei || Negyedévi: 210 lei
Félévre . . . 420 . || Egy hónapra 70 .

Mi volt a „tiltott gyümölcs“?

Mi volt tulajdonképpen a tiltott gyümölcs, amelyből Ádám a paradicsomban evett? Erre nézve a vélemények mindenkor megoszlottak. Barcáphas rabbi szerint a tiltott gyümölcs egy szőlőfűrt volt, mert csak a szőlő nedve képes az ember agyát elhomályosítani. Voltak teológusok, akik szerint lügéről volt szó, miután annak levele szolgált arra a célra, hogy összelelnek ruhátlanúságát leplezze. Mások viszont azon a véleményen voltak, hogy a végzetes gyümölcs csak cseresznye lehetett. Miután azonban a biblia gyümölcsről beszél, az általános vélemény annak feltételezésére hajlik, hogy almát kell érteni, bár erre nézve a biblia semmi közelebbi utalást nem tartalmaz. Hogy mégis, miért gondolnak almára, a malum szóból következhetnek erre, amelynek általános és egyéni értelme van. A latinok a malum szóhoz hozzák a megkülönböztetést: persicum, aureum, granatum, ezzel is jelezni kívánván, hogy barackról, narancsról, vagy gránátalmáról van szó. Ugy látszik, hogy miután senki pontosan erre nézve nem tudott, a közvélemény a legközönségesebb gyümölcsre, az almára fogta rá, hogy ősapánának a paradicsomból való kiűzésének oka volt. Ezt a felfogást azután a festők és művészek is magukévá tették és az egész világgal elfogadtatták.

— **Katonai érdemkereszték ügye.** Bucurestiből jelentik: A nemzetvédelmi miniszterium közli azt a királyi rendeletet, amelynek alapján katonai érdemkereszt viselésére jogosuhak mindazok az altisztek, akik 15—20 évi katonai szolgálattal rendelkeznek.

— **Faruk király Londonba látogat.** Az „Evening Standard“ jelentése szerint Faruk egyiptomi király a nyár elején feleségével együtt ellátogat Londonba. A látogatás több héttig fog tartani. Ezután Faruk meg fogja látogatni Franciaországot.

— **UJ MUNKAKÖZVETÍTŐ-TÖRVÉNY KÉSZÜL.** Bucurestiből jelentik: A „Semnalul“ jelentése szerint a nemzeti munka problémájának megoldása érdekében a kormány új munkaközvetítői törvényt létesít.

— **Lemondott a ruszinszói németek vezére.** Londonból jelentik: A „Daily Mail“ jelentése szerint a németországi Beyruthban csütörtökön titkos ülést tartottak a volt csehszlovákiai német kisebbségi megbízottak és az ukrán kiküldöttek részvételével. Ugy tudják, hogy Bihal, a ruszinszói németek vezére lemondott tisztségéről.

— **A KISEBBSÉGI EGYHÁZAKKAL SZEMBEN MESSZEMENŐ JOINDULATOT KELL TANUSITANI.** — **IRTA SZATMÁRRÁ HANZU KIRÁLYI HELYTARTÓ.** Hanzu Alexandru tábornok, Szamos tartomány kormányzója körrendeletet küldött le Szatmárra. Függetlenül a prefektusokat és polgármestereket, hogy állják az egyházak közötti fennálló jóviszonyt. A kisebbségi egyházakkal szemben is a legmesszebbmenő jóindulatot kell tanusítani, — mondja a körrendelet, — amely abból az alkalomból készült, hogy legutóbb dr. Hodor Victor államtitkár az egyházak közötti viszony tanulmányozása céljából kúruon volt a tartományban. Hodor dr. megállapításait közvetlenül a miniszterelnöknek jelentette s Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök kezdeményezésére adták ki a lenl érdekessé tartalmú körrendeletet. Hodor dr. jelentése egyébként főképpen a két állam-egyháznak egymásközti viszonyával foglalkozik bővebben s a körrendelet is azok kapcsolatának megjavítására tartalmazza a legtöbb utasítást.

— **Nemzetközi földalatti táviró vezetékét létesít a CFR.** Bucurestiből jelentik: A CFR vasutigazgatóság elhatározta, hogy tavasszal földalatti táviróvezetékét létesítenek az egyes állomások között, mivel az oszlopokon levő földfeletti vezeték nem bizonyultak megfelelőeknek és, a legtöbb vasúti szerencsétlenség, amely az utóbbi időben történt, a táviró-hálózat hiányosságai-
nak tulajdonítható.

— **Háromszázmillió francia kölcsönt vesz fel a jugoszláv kormány.** Belgrádból jelentik: Párisi hírek szerint a jugoszláv kormány hitelműveletek lebonyolítására háromszázmillió francia frank kölcsönt vesz fel Párisban.

— **Katonai könyvecskék láttaozása.** Aradon, mint megírta az Aradi Közlöny, január 9-én kezdik meg a katonai könyvecskék láttaozását. Valamennyi 1911—1935-ös korosztálybeli, vagyis 1839—1913-ban született hadköteles jelentkezhni tartozik az aradi rendőrkész-túra épületében működő bizottság előtt naponta délután 2—7 óra között. A jelentkezési sorrend az alábbi: január 9-én az 1911-es kontingensbeliek, míg 10-én az 1912-es korosztálybeliek közül az A—M kezdőbetűsök, míg 11-én az N—Z betűsök, 12-én az 1913-as teljes korosztály, míg 13-án az 1914-es kontingensbeliek jelentkezésére kerül sor.

Michelangelo, Rafael, Tizian a tengeren

Genovából jelentik: Csütörtökön mintegy harminc darab, a XV. századból való olasz festményt raktak a Rex nevű olasz hajóra sanfranciskói rendeltetéssel, ahol a művészeti világkiállításra kerülnek bemutatásra. A műalkotások között Michelangelo, Rafael, Tizian, Botticelli és Tintoretto festményei szerepelnek. A festmények teljes értékét mintegy 600 millió frankra becsülik.

— **Megbírságot aranycsempész.** Az aradi rendőrség tudomására jutott, hogy egy Gaál József nevű brádi lakos Aradra érkezett és bányaaranyat hozott magával. A rendőrség emberei házkutatást tartottak Gaál József szállásán és 320 gramm bányaaranyat találtak nála. A hatóságok az aranyat elkobozták és hatvanezer lei bírságot rót ak ki Gaálra.

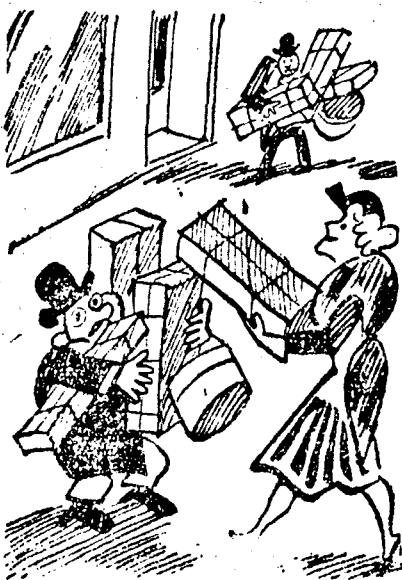
— **Német tulajdonba került a leobersdorfi gépgyár.** Bécsből jelentik: A leobersdorfi gépgyár, amely eddig a budapesti Ganz-gyár Rt. tulajdonában volt, most német tulajdonba került. A gyárat az összes részvények megvásárlásával a westfáliai Weserhütte vette át. Ez a vállalat Westfáliában 36.000 munkást foglalkoztat és a jövőben a leobersdorfi üzemet is kibővíti és modernizálja.

Jutányos TÚZIFA
AUFRICHT FATELEPEN
Str. Dim. Balon 15-17
Száras bükk, osor gyer. Ülcso ár. Szolid kiszolgálás.
Tyan-raból nagy raktár. Telefon 10-69.

— **Újra embert ölt Bucurestiben a háztetőről lezuhánójég.** Bucurestiből jelentik: Szombaton délelőtt újabb szerencsétlenség történt a fővárosban: Ana Aro-novici, 30 éves, Bradului-ucca 20. szám alatti lakos a Sf. Vineri-uccában, a gyalogjárón haladt és az egyik épületről lezuhánójégtomb a fejére esett. A szerencsétlen asszonyt koponyaalapi töréssel a Coltea-kórházba szállították. Az asszony állapota reménytelen.

— **Az autorizált könyvelők és könyvszakértők egyesülete testületileg lép be a „Nemzeti Újjászületés Frontja“-ba.** Az autorizált könyvelők és könyvszakértők testületének vezetősége 1939. január 4-én tartott gyűlésén úgy határozott, hogy testületileg belép a Nemzeti Újjászületés Frontja“-ba. Felhívja a testület aradi és megyei tagjait, hogy személyesen jelentkezzenek felvételük végeit Aradon a városháza 90. számú szobájában, vidéken pedig a jegyzői hivatalokban.

Bevásárlási lázban

— Itt van, Janikám, ez az utolsó csomag.
— Bocsanat, asszonyom, az én nevem nem János, hanem György.

„Deritse ki!“

Teljesen újszerű, páratlanul érdekes rejtvényjátéko közöl az Aradi Közlöny. Ramsey Kenyon, a Scotland Yard detektívje Amerikában tartózkodik és onnan küld naponként ravaszul megfogalmazott távirati jelentéseket főnökének. Sir Albert Wiggin főfelügyelőnek Londonba. A jelentésekből rekonstruálható egyes szenzációs bűnesetek egész tényállása a nyomozással együtt — és az olvasó feladata, hogy megtalálja a fogas bűnügyi problémák megoldását, amely a táviratok szövegének alapos tanulmányozása és némi fejtörés árán mindig megállapítható.

Kenyon negyedik távirata a következő:

Newyork, 1938 datum

Sir Albert Wiggin főfelügyelő Scotland Yard London stop Jackson gyilkossági ügyben gyanúsítottak Dolores Mendoza, Dummy Martin, Jack Doyle, Butch Gee és Ed Clark valamennyien ugyanegy banda tagjai stop Rendőrség a kihallgatásokból megállapította a következő tényeket stop 1. Martin és a gyilkos test-lelki jóbarátok és mindketten ismert kábítószercsempészek óvek óta 2. Gyilkos legutóbbi időben gyanút fogott hogy banda valamelyik tagja titokban a rendőrség besugója 3. Mult héten összeveszés következtében banda csaknem felbomlott 4. Tegnap gyilkos felesége eimondta Clarknak hogy Dolores halálosan szerelmes besugóba 5. Később Doyle azt mondta Clarknak hogy Martin figyelmét fel kell hívni a besugóra stop Rendőrség teljesen tanácstalan én azonban pontosan megállapítottam lentiekből egy gyilkos mint besugó személyét stop

RAMSEY KENYON

Kérdés: Ki a gyilkos és ki a besugó?

Megjéjtések január 11-én déli 12 óráig küldendők be az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. A vidéki megjéjtők esetében a posta pecsétjének dátuma a mérvadó. Az elkésve érkezett pályázatokat nem vehetjük figyelembe. A pályázathoz mellékelendő a „Deritse ki!“ rovatcímünk feje.

— **FEHÉR HÉT a Strasser céguél.** Az olcsó áraitól közismert Strasser-cég nagy bel- és külföldi vászon és damaszt áruraktárára való tekintettel, rendkívüli redukált áron fehér-hetet rendez. Ez a kísérlet meggyőzi a közönséget áru olcsóságáról. Maradék vásznak már 25 lejtől kezdve kaphatók. Kötött és szövött áruraktárát az előrehaladott idény miatt szintén olcsón árusítja.

— **Feltűnésteltő áttérések Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: A „Tempo“ galati-i jelentése szerint nagy szenzációt keltett az a tény, hogy a jótársasághoz tartozó 10 zsidósalád kérvényt nyújtott be az illetékes hatósághoz és ebben engedélyt kértek az államváltásra való áttérésre. A keresztelés a jövő héten történik meg.

— **Dr. Antal bőrgyógyász ismét rendel.**

— **Jelentkezett Budapesten Kenyeres-Kaufmann.** Budapestről jelentik: Kenyeres-Kaufmann ma délelőtt önként jelentkezett a budapesti királyi ügyészségen és megkezdte 6 hónapos jogerős büntetésének kitöltését.

— **Gyomor-, bél-, vese-, máj és epehólyagbetegok szivesen isznak reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet,** mert annak hashajtó hatása gyors és biztos, igen enyhe s ezért nagyon kellemes. Kérdezze meg orvosát.

— **Megnyerte Szabó László a hastingsi sakkversenyt.** Londonból jelentik: A hastingsi sakkversenyt a 22 éves Szabó László nyerte meg.

Gondos feleség munkából hazatérő urát Diana sóborszesszel várja.

— **Melegen bucsuzzatták el a szintársulatot Kisjenőn.** A Fodor-féle szintársulat tegnap este tartotta bucsúeladását Kisjenőn. Telt ház hallgatta végig Nyírő József: „Jézusfaragó ember“ súlyos és gondolatokban telt színművének mondatait. Az előadás végén Takács János plébános a közönség nevében bucsuzzatták el a színészeket. Kiemelte azt a komoly, lelkiismeretes munkát, azt a fegyelmeyeztettséget, mellyel a társulat tagjai a közönség szeretetét és ragaszkodását kiérdemelték. Epp ezért a kisjenői közönség csak így bucsuzik: a mielőbbi viszontlátásra.

W I Z O. Hétfőn délután 6 órakor dr. Thau Ernő tart előadást.

Egy diadalmas könyv:

SUPKA GÉZA: „1848“

Supka Géza ritkán szólal meg, de ha valamilyen írása könyvalakban lát napvilágot, élményt jelent a magyar olvasó számára. Könyveinek nagy részére tragikus sors várt. A „Nagy Drámát“ elkobozták, míg a „Habsburgokról“ írott könyvének kisedett kéziratát még most is valahol a ládafiában fekszik. Amikor hosszú idő előtt utoljára kaptam levelet tőle, ezt írta benne „...könyvkiadó, ma, szókimondó történelmi könyv kiadására, sajnos, nem kapható...“ Supka Géza azon kevesek közé tartozik, akik nem térnek át a simább utra; amikor elveik előző országútján túl sok, mesterséges akadállyal találkozunk. Éveken át taposott, igen rögzös utvégállomása az „1848“ és mint emberi dokumentum éppen olyan felmérhetetlen értékű, mint amennyi történelmi kincs foglalt magában.

Szigorúan tárgyilagos könyv ez. Pergő, néhol riportszerűen színes stílusát sehol sem, az indulatok irányítják, hatalmas adatgyűjteménye nem hat nyomasztólag, mert a perdülő mese ritmusába csöppentve, elszórtan, észrevétlenül szívódik fel az olvasó agyába. Mindez pedig olyan színes, zengzetes magyarsággal megírott keretben, amilyennel a mai magyar irodalomban már csak igen kevésszer találkozunk.

Supka Géza, amint könyve címe is mutatja, csakis a márciusi forradalom megírására vállalkozott. 1848-at adja és könyvének utolsó mondata ez: „...mert megtudhatta az ország, hogy a forradalomnak vége: megkezdődött a szabadságharc!“ Egyetlen mondat, mégis milyen világosságot derítő. Ilyen mondatok jellemzik a vaskos kis művet. De nemcsak azért időszzerű Supka Géza könyve, mert a magyar forradalom kilencvenedik évfordulóján jelent meg, hanem főként azért, mert az 1848-as szociális megmozdulást olyan oldalról világítja meg, amely nemcsak, hogy pártjátékítja a magyar nyelven megjelenő történelmi irodalomban, de egyben az aktualitás asztalára teregeti a magyar föld régi problémáit. Kifejti, hogy minden hasonlóság dacára az 1848-as forradalom nem mása az 1918 évbelinek. Mindez csak „hasonlóság“, de nem „ismétlődés“ és a történelem soha nem ismétli önmagát. Ezért kell újra meg újra a népeknek és egyéneknek tanulniok. 1848-nak alapvető hibái voltak, mert egyrészt még mindig pusztán külpolitikai (főleg a francia megmozdulások által felidézett) kérdésnek tekintette a népjogok kiterjesztésének szükségességét, a földosztást, a regálék megszüntetését és sok más egyebet, holott ez már régóta belpolitikai szükségesség lett volna. Kimutatja és bizonyítja a nemesség érthetetlen önfajúságát, amellyel önző módra bizonyos kiváltságokhoz (adómentesség stb.) ragaszkodott és ezzel aláasta azt az egységet, amelyre a magyar népnek a bécsi kamarilla ármánykodásai ellen eleinte és fegyveres erőszakoskodása ellen később, szüksége lett volna. Táblázatot közöl, amely szerint 1848-ban Csehországban minden 828-ik ember volt nemes, Felsőausztriában minden 353-ik, Galiciában minden 68, Erdélyben minden 23-ik és Magyarországon minden 20-ik! Ezzel szemben beszédes számok bizonyítják, hogy 617.000 nemesnek 32 millió hold földje volt, míg 12 millió nem nemesnek csak 13 millió hold föld jutott. Ehhez járultak még a nemesi földbirtokkal egybetartozó kiváltságok, mint, adómentesség, kizárólagos választói jog stb.

A forradalom összes alakjainak szigorú kritikáját találjuk meg Supka Géza könyvében. Kosuthról bebizonyítja, hogy: „...általában egész lelkivilága a régi, nemesi állam eiképzésében élte ki magát...“ — „...ahol reális gazdasági előnyökről volt szó, ott határozottan a nemesség pártjára állott, míg ahol inkább presztizs-engedményekről volt szó, ott bátran az elnyomottak pártjára kelt“. Kimutatja, hogy az igazi forradalmat a diákok csinálták meg a „Plivax“-ban, a pozsonyi kormány végig csak erélytelenségével tüntette ki magát és baklövést baklövésre halmozta, odáig fejlesztette a dolgokat, hogy, amikor Jellachich délről jól felfegyverzett hadaival betört az országba, a magyar határok védelmére egyáltalában nem állott rendelkezésére hadsereg. Adig ugyanis, nem merték a pozsonyi urak a honvédség toborzását elrendelni, mert féltek a bécsi Kamarilla haragjától. Ez a Kamarilla pedig kihasználta a pozsonyi diéta baklövéseit, amelyekkel Magyarországon a forradalom vívmányait két hónap alatt visszafejlesztette. Május közepén a dinasztia tagjai eltáznak Innsbruckba. Ez volt a jeladás arra, hogy most már az egész vonalon megindulhat a rendcsinálás a „lázdók“ ellen. Jellachich, akit még néhány hét előtt királyi kézirat lemondattott, megindult a határok felé. Amíg

alig néhány hónappal előbb, főleg magyar ezredek segítségével verték le az olaszok szabadságharcát, a Kamarilla, az itáliai gondokat lerázva, teljes erejével a „magyar rendbontókkal“ fordult szembe. Radetzky a custozza-i ütközet után, amely pontot tett az olasz forradalom végére, így szólt a 25-ik magyar ezred katonáihoz: „Na, magyar fiúk, ha így harcoltok, akkor Olaszország, volt“. Hálából azután, az olasz hadjárat lezárása után, 24 zászlóaljot küldött Jellachich támogatására — Magyarországon ellen.

Igazi pompás történelem ez a könyv. Tárgyilagossága pontos, de nem hideg, mert végigvonul benne a hibák maradéktalan felismerésének fájdalma. A hibákat nemcsak észreveszi és regisztrálja, hanem érzi is. Ennyi benne a regény, az irodalmi rész. A többi szintizta történelem.

Egyetlen dédelgetett alak van csak a könyvben, akiről rengeteg ujjat tud mondani Supka Géza. Petőfi Sándor. A lobogóhaju, lelkes, igazforradalmár költő, a reakció sötétségébe fáklyaként világító próféta. Mikor a „Plivax“-kávéház fiatalságát a pozsonyi kormány háttérbe szorítja és maga kezd diktálni, Petőfi keserű szemrehányással fakad ki ellene:

Kik nem voltak a csatán, a diadalhoz jöttek, S elszedték a koszorukat, Mert a szóhoz értenek.“

De ugyanő írta akkor, amikor a nemesség egészen felülkerekedett és a forradalmi újításokat megnyomorította, a kormányon át diktálni kezdett:

„Jegyezd fel az égre, Örök tanulságot: Habár fölül a gálya, S alul a viznek árja, Azért a viz az ur.“

A könyv szépségéről csakis szuperlatívuszokban lehet beszélni. Aszódy János

„Páris grófia“ szerint

Franciaországban nincs zsidókérdés

Páris. (Rador.) „Páris grófia“ a Curjerul Regal című lapban állásfoglal a zsidókérdésben. A francia trónkövetelő úgy véli, hogy Franciaországban nem létezik zsidókérdés. Franciaország lakóinak szelleme a keresztény érzülettel és emberségtől átitatott és nincsen szüksége fajvédelemre. A Curjerul Regal-ban megjelent cikk kommentálásában Henry de Kerillis a L'Epoque-ban ír és hangsúlyozza, hogy a francia trón várományosa rátért Franciaország régi hagyományaira, a katolicizmus álláspontjára. Nem lep meg senkit — írja a lap — hogy boldogan értünk egyet annak a családnak illusztris tagjával, amelyhez Franciaország dicsőséges múltjának számos eseménye fűződik.

Veszeltséget nem szabad szimulálni!

A királyi helytartóság rendelete a visszaélések megakadályozása érdekében

Kolozsvárról jelentik: Minden ember retteg a veszett kutya marásától, mert még kelő időben eszközölt oltás esetén is a megmárt embernek nehéz megpróbáltatáson kell átesnie. Nem kellemes a szérumoltással járó kellemetlenségeket sem elviselni s ezért eddig nem igen jutott eszébe senkinek, hogy a veszett vagy veszettgyanus kutya harapásából tőkét lehet kovácsolni. Pedig, hogy ez így van, bizonyítja a szamosi királyi helytartóságnak a közigazgatási hivatalokhoz küldött érdekes körrendelete.

A rendelet megállapítja, hogy egyes hatóságok pénzbeli utiköltséget adnak azoknak, akik veszett, vagy veszettgyanus állatok harapásával jelentkeznek. Vannak emberek, akik egészséges kutya harapásait is veszettgyanusnak tüntetik fel, hogy az utiköltséget felvehessék s azt más célokra elkölthessék, vagy beutazzanak Kolozsvárra.

a Pasteur-intézetben nem jelentkeznek, mert oltásra nincs is szükségük s a hazautazásukhoz szükséges pénzt összekoldulják.

De összekoldulják a hazautazáshoz szükséges pénzt azok is, akiket tényleg veszettkutya ha-

Amikor a fájdalmas panaszt öröm váltja fel

Deák István, tufeleui (u. p. Borosneul Marejud. Treiscaune) lakos a következő levelet írta nekünk: „Éppen olyan örömmel értesitem Önöket ma, mint amilyen panaszosan, fájdalomtól megtörtén, írtam első levelem, mikor a világhírű amerikai Gastro-D.-t megrendeltem: Hája Istennek és a kitűnő Gastro-D.-nek, ma már a harmadik üvegtől teljesen gyógyultnak érzem magam súlyos gyomorhajtomból, amely hosszú évek óta valósággal elkeserítette életemet. Most már teljesen egészségesnek érzem magam és a Gastro-D.-t igaz meleg szívemből ajánlhatom a szenvedő embereknek.

Tenti levélhez minden kommentár felesleges. A naponta beérkező köszönő és hálalevelek tömege igazolja, hogy rövid Gastro-D. kurával súlyos 10—15 éves gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegségeknél kitűnő eredményeket értek el.

„Gastro-D.“ kapható az ország minden gyógyszerésztárában és drogériájában, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett CSÁSZAR E. gyógyszerésztárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Sikerült táncestély a Központi szállóban

Egyik bucuresti-i folyóirat az „Ogorul Invătămantului Român“ aradi szerkesztősége és kiadóhivatala rendezésében táncestélyt rendezett a Központi szálló nagytermében. A táncmulatság fővédnöki tisztségét Dobriceanu Mihail ezredes prefektus vállalta el és az ő védnöksége alatt nyitották meg a mulatságot, amely a legnagyobb siker jegyében zajlott le.

Este kilenc óra után nagyszámu közönség jelenlétében csendült fel a táncestélyt megnyitó Királyhimnusz, amelynek méltóságteles melódiáinak elhangzása után a kitűnő jazz zenekar hangjaira megkezdődött a tánc, amely csak a hajnali órákban ért véget. A mulatságon megjelent Manoliu I. Stefan a folyóirat főszerkesztője is, aki Bucurestiből érkezett Aradra, hogy résztvehessen az aradi munkatársai által rendezett mulatságon.

Ezen a táncestélyen számos kellemes meglepetésről gondoskodott a rendezőség. A tombolajátékon sok értékes tombolatárgyat sorsoltak ki, a legremekebb buffet és kitűnő italok álltak a mulatni vágyó közönség rendelkezésére. Az éjjeli órákban Covaci Aurel az ismert ökölvívó bajnok mutatott be box-szkecsét, amelyet a közönség érdeklődve nézett végig.

Az egy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült táncestély tiszta jövedelmét a rendezőség népevelő célra fordította: tíz arad megyei falusi népkönyvtárt létesítenek és ennek gyarapítására költik a hangulatos mulatságon befolyt pénzüsszeget.

rapott meg, mert az előjáráságtól, csak annyit pénzt kapnak, amennyi a Kolozsvárra való utazásukhoz szükséges, a visszautazásra már nincsen pénzüik. A királyi helytartóság ezért

utasította a fennhatósága alá tartozó összes hatóságokat, hogy a jövőben mind azoknak, akik veszett, vagy veszettgyanus eb marásával jelentkeznek, ne készpénzt adjanak, hanem kényszer vasuti jegyet s ezenfelül borítékba zárva és a Pasteur-intézetnek címezve, 100 leit ápolási költségekre.

A királyi helytartóság intézkedése végetvet annak, hogy a Pasteur-intézetből elhocsátott emberek napokon át kolduljanak s végig kilincseljék az összes hatóságokat, de véget fog vetni annak is, hogy élelmes emberek veszettkutya marást szimuláljanak.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A fűszerkiskereskedők mentesülnek a lisztregiszter vezetése alól

abban az esetben, ha a lisztforgalmuk nem haladja meg összforgalmuk husz százalékát

Továbbra is kötelező az ugynevezett kis-lisztregiszter vezetése

Az Aradi Közlöny annak idején részletesen megemlékezett az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusa mozgalmáról, amelyet az aradi kereskedelmi és iparkamara közvetítésével indított meg azzal a céllal, hogy a fűszerkiskereskedőket mentesítse a kormány a lisztregiszter vezetéseinek kötelezettsége alól.

Ennek a közpénjárásnak kedvező eredménye mutatkozott, amennyiben a hivatalos lap 1938. december 23-iki számában megjelent a buza értékesítéséről szóló törvény módosítása, amely az aradi fűszerkiskereskedők kérésének is részben eleget tesz. Ez ugyanis többek között módosítja a buzaértékesítéséről szóló törvény 11. szakaszának d. bekezdését is.

A módosítás értelmében a jövőben annak a kiskereskedőnek, akinek lisztforgalma nem éri el a más cikkekből származó forgalmának husz szá-

zalékát, nem kell a napi lisztregisztert vezetni.

A fenti intézkedés nem érinti az ugynevezett kis-lisztregiszter vezetését, melybe a kiskereskedőknek minden lisztvásárlást be kell vezetni. A vásárlást tudvalóan be kell jelenteni a pénzügyigazgatóságon.

Értesülésünk szerint a fűszerkiskereskedők a december 23-iki új intézkedés módosítását is kérik. Magát a lisztforgalmat ugyanis könnyű megállapítani a számlákból, viszont az összforgalom megállapítása a kiskereskedőknél nehézségekbe ütközik, merthízen a kiskereskedők nem kötelesek pontosan vezetni könyveiket. Így tehát a liszt forgalom arányának megállapítása kizárólagosan az ellenőrző közegek jóindulatától függ. Ezért a fűszerkiskereskedők azt kérik, hogy minden feltétel nélkül mentesítsék őket a napi lisztregiszter vezetése alól.

Likörgyárosok értekezlete Aradon

Az aradi és bánáti likörgyárosok értekezletet tartottak Aradon és ennek során számos időszerű szakmai kérdéssel foglalkoztak. Így többek között megvitatták azt is, hogy a szakmai szervezetekről szóló új törvény alapján miképpen tömörüljenek majd a likörgyárosok. Erről végleges határozatot egy későbbi értekezleten hoznak. Elhatározták azt is, hogy a likörgyárosok szindikátusának tevékenységét fokozzák, azt egész Erdélyre kiterjesztik és gondoskodnak a szindikátus megfelelő bucsrefti-i képviselőtéről.

Új bélyegeket bocsát ki a társadalombiztosító pénztár

Az Aradi Közlöny jelentette, hogy január 1-én életbelépett az új társadalombiztosító törvény, amely tudvalóan megváltoztatta a betegségélyvízi osztályokat és járulékokat. Ezért a társadalombiztosító most új bélyegeket bocsát ki, amelyeket rövidesen az egész országhoz szétosztanak.

Egyiptom ragaszkodik jogaihoz a Szezi-csatornával kapcsolatban

Kairóból jelentik: A képviselőház ülésén az egyiptomi külügyminiszter kijelentette, hogy Egyiptom mindenkor megőrzi a Szezi csatornához fűződő jogait. Ami a Szezi csatorna helyzetét illeti, ezzel kapcsolatban újabb tárgyalások még nem indultak meg. Ugyanekkor a pénzügyminiszter kijelentette, hogy a Szezi csatorna ügyében Egyiptom nélkül nem lehet határozatot hozni, még pedig három okból: 1. A csatorna egyiptomi területen fekszik. 2. A csatorna koncessziót Egyiptom adta. 3. Egyiptom újabb meg kell kapja a csatornát. Több képviselő azt a javaslatot terjesztette elő, hogy bontsák fel az angol—egyiptomi szerződést, mert ez a szövetség könnyen olyan konfliktushoz keverheti Egyiptomot, amely Egyiptomnak nem érdeke. A miniszterelnök közbelépésére a képviselőház nagy többséggel elvetette az angol—egyiptomi szerződés felmondásáról szóló javaslatot.

= Megállapították a lakivitel országok exportkvótáját. Az ETEC, az európai faexportörök szövetsége megállapította az 1939. évre szóló kiviteli kereteket. Ezek összege 2 millió 903 ezer 200 standard, az 1937. évi négy millió standarddal szemben. Részleteiben az elosztás a következő: Finnország 804 ezer standard, Oroszország 760 ezer standard, Svédország 656 ezer, Lengyelország 250 ezer, Románia 196.800, Jugoszlávia 134.400, Lettország 101.600 standard.

= FELHÍVÁS AZ ADÓVALLOMÁSOK JANUÁRI BENYUJTÁSA ÉRDEKÉBEN. Az aradi kivitelési pénzügyigazgatóság felhívja az érdekelteket arra, hogy haladéktalanul nyújtsák be az illetékes adókerületnél adóvallomásukat. Az Aradi Közlöny már bejelentette, hogy január hó folyamán a következők kötelesek adóvallomást benyújtani: A patenta fixába eső azon kiskereskedők és kispárosok, akiket 1936-ban osztályoztak és akiknek osztályozása 1939. március 31-én lejárt. Azok, akiknek osztályozása 1937. március 31-én járt le, de akiknek adóját az 1938—39-es pénzügyi évre átvitték az 1938. április elsején törvény alapján. Azok, akik 1938. április elseje után kezdtek valamely vállalkozást és akiknek az 1938—39-es évre ideiglenesen állapították meg adóját. Azok a kereskedők és iparosok, akiket évente adóztatnak meg, valamint a részvénytársaságok és egyéb társaságok. A részvénytársaságok adóvallomásukat mérlegük jóváhagyása után, de legkésőbb április végéig nyújthatják be. Adóvallomást kell tenniük a szabadfoglalkozásuaknak is, valamint az ingatlan tulajdonosoknak, a szállodatulajdonosoknak, üres, vagy hurorozott szoba kladóknak. Az utóbbi kategóriába tartozók bejelentik a bérlet nevét, foglalkozását és azt a bért is, amelyet fizetnek. Azok ellen, akik a fenti rendelkezéseket nem tartják be, a törvény szigorával járhatnak el.

— Moskovits Miklós nyugalomba vonult Budapesten. Budapestről jelentik: A Krausz Moskovits Egyesült Ipartelepek Rt. igazgatóságának 1939. január 5-én megtartott ülésén Moskovits Miklós dr. elnök-vezérigazgató orvosai tanácsára, egészségügyi okokból a vállalatnál viselt elnöki és igazgatósági tagságáról és vezérigazgatói tisztségéről egyidejű nyugdíjaztatása mellett lemondott. Az igazgatóság mély sajnálattal vette ezt tudomásul, mert az ő személyéhez fűződött a vállalat kifejllesztése és a magyar gazdasági élet egy jelentős tényezőjévé való válása. Az újonnan megválasztott vezérigazgató Török Gábor okl. vegyész-mérnök, a vállalat eddigi ügyvezető-igazgatója. Lemondottak még az igazgatóság tagjai közül Ipolyi-Keller Gyula, báró Gutmann Henrik dr. és Lévy Béla dr. Az igazgatóság társelnökké Szirmai Lajos dr. igazgatósági tagot, a nagyváradi Moskovits Ipartelepek Rt. h. vezérigazgatóját választotta meg. Célgazdálkodási jogossággal felruházták az igazgatóság részéről: Knöpl József és Tuller László eddigi osztályvezetőket. A vállalat rövidesen rendkívüli közgyűlést hív egybe, amikor is a vállalat kebelében történt átalakulásnak megfelelően javasolni fogja a közgyűlésnek az eddigi cégszöveg: „Mezőgazdasági és Kémiai Ipartelepek Rt.”-re való megváltoztatását, valamint az igazgatóság kiegészítését.

= Meghosszabbították az exportbuza kedvezményes szállítási díjszabását. Minisztertanácsi Jegyzőkönyv utján a kormány hozzájárult ahhoz, hogy 1939. március 15-ig bezárólag meghosszabbítsák az exportbuza 50 százalékos kiviteli kedvezményes díjszabását.

= Fokozzák a tengertermelését. Mivel a világpiacokon egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a tengeri iránt, Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy mozgalmat kezdeményez a tengeri termelésének fokozása érdekében. Így az idén a buzaverseny mellett kukoricaversenyt is rendeznek, a gazdálkodók között nemessített magvakat osztanak ki és kedvezményeket adnak azoknak a gazdáknak, akik kukoricavető gépeket kívánnak importálni.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet aradi fiókjának közleménye

Gazdaköreinkhez!

A gazdálkodás eredményességének fokozására és a gazdák életének könnyebbé és boldogabbá tétele érdekében folytatott működésünk első lépései megtörténtek. Van már a megyénkben 20 gazdakörünk, amelyeknek működését a hatóságok engedélyezték. Ezek után már több mindeféle mozgalom indult meg és folyt le. Tárfolyamok, kirándulások, gazdanapok, vetőmag- és tenyészállatbeszerzések valósultak meg és egyéb kezdeményezések is történtek.

Bár a mi hivatásunk az, hogy megyei gazdaköreinknek a jövőben is erőnkkel, kitalálással, segítségükre legyünk működésük kialakításában és szándékaik keresztülvételében, mégis nyilvánvaló, hogy egy igazán hasznos és erőteljes gazdaköri élet csak akkor indulhat meg, ha a kezdeményezések magukból a gazdakörökből indulnak ki, tehát a fennálló helyi szükségleteket és kívánásokat hozzák kifejezésre.

A gazdakörök hivatása kétségkívül az is, hogy a gazdák társadalmi igényeit kielégítsék. Hogy legyen egy hely, ahol időnként találkozhatnak egymással, az eseményeket megbeszélhetik, elszórakoznak és ébren tartják magukban azt a tudatot, hogy nincsenek magukra hagyatva, hogy jóindulatu és megbízható gazdátársak közösségében élnek, akikre alkalom adtán mindenkor számítani lehet.

De a gazdaköri élet nem merülhet ki ezekben a szervezetlen, ötletszerű találkozásokban. Működésük kell, hogy időnként tervszerű összejövetelek legyenek, amelyeken az időszerű teendők és tervek, a kínáló beszerzési, értékesítési és egyéb alkalmak megbeszélésére kerülhessenek a gazdaköri tagok összességére előtérbe.

Elsősorban a gazdakörök tisztikara kell, hogy legalább havonként egyszer értekezletet tartson, amelyen a folyó ügyek, a beérkezett levelek tárgyalandók. Ugyanekkor nyílik alkalom arra is, hogy a következő „gazdanap” tárgysorozata tekintetében megállapodásra jussanak. Magukon a gazdanapokon a vezetőség jelentést tesz a múlt hónap helyi eseményeiről, az EGE központ és az aradi fiók mozgalmairól, közérdekű híreiről. Egy-egy előadás, vagy felolvasás időszerű gazdasági teendőkkel kapcsolatban, szintén ezeken a napokon tartható meg. Előadások megtartására a lehetőséghez képest mi is küldünk ki előadókat, vagy közbenjárunk Gazdasági Kamaránknál, hogy legyen ebben segítségünk. A helybeli tanító, orvos és állatorvos urak is bizonyára szívesen vállalkoznak, ha érdeklődést tapasztalnak, egy-egy közérdekű előadás megtartására a gazdálkodás, egészségügy, állattenyésztés és gondozás körében.

Ott, ahol az ilyen összejövetelek megtartása hatóságok engedélyezéséhez van kötve, a gazdaköri vezetőségek jelentik be szándékaikat az illetékes preturákon, kérik meg az egyesületet, hogy a hónapok bizonyos, előre meghatározott napjaira engedélyt.

A nyári félév folyamán ezek az összejövetelek háttérjárságokkal köthetők össze, amikor is a tanultabb, tapasztaltabb gazdák jó tanácsokkal láthatják el fiatalabb és tapasztalatlanabb gazdátársait.

Az előttünk álló farsangi hetekben alkalom nyílik arra, hogy a gazdakörök helyiségük jobb berendezésének, könyvtárak gyarapításának céljára táncmulatságot, vagy műsoros estét rendezzenek.

Egyszóval minden alkalmat meg kell ragadniuk a gazdaköröknek, hogy ne csak „létezzenek”, hanem „éljenek” is a szó teljesebb, gazdagabb és reményteljesebb értelmében.

Felhívjuk gazdaköreink figyelmét arra, hogy megyei gazdasági kamaránk közlönyében közzétett lett, hogy a tenyészállatbeszerzési szolgálatra igényt tartó községek és közbirtokosságok ebben igényüket január hó végéig jelentik be a Kamaránál.

ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Devainé Erdős Böske

Hogyan védekezünk a hideg ellen?

Akár milyen fájdalmas is hölgyeim, mégis azt kell írnom nemes egyszerűséggel, hogy jól öltözködjének fel. Nem baj, ha egy-két centivel kövérebbnek látszanak, ha jobb idő lesz, legalább irigykedhetnek a barátnők, hogy csipőben ilyen rövid idő alatt két centit adtak le. (Ez se utolsó...)

Kezdjük talán legelőször az intim ruhadarabon. Járnak asszonyok és leányok 15 fokos hidegben bő selyem ingnadrágokban, hogy a hidegtől összekoccan a foguk. Miért nem lehet egy beltelt, azért vékony selyem, csukott nadrágot felvenni? Higgyék el, nem látszanak kövérebbnek. Azután nagyon sok nővel találkoztam az idén, akik mind arról panaszkodtak, hogy a térdük borzasztóan fáznak, mert rövid bundát és ruhákat viselnek, a csizma pedig, már aki visel, csak térdig ér. Pedig hát az izületi gyulladások és egyebek innen indulnak ki. Nagyon ötletes ujitást hozott be erre a célra az egyik előkelő belvárosi kézimunkaüzlet, ami a hölgyek kötőlázával van kapcsolatban. Térdmelegítőt kötnek maguknak, amelynek színe megegyezik a harisnya színével, úgyhogy egyáltalán nem látszik és nagyszerű meleget ad. Azt hátul egy horogkapoccsal kapcsolják össze és esetleg az ember, ha meghíváshoz érkezik, az előszobában levetheti. Kicsit komplikált az öltözködése, de hasznos.

A ruhákat pedig szereljék fel hölgyeim prémekkel. A nyak köré magasan prémet tegyenek, az ujjak szélére és a ruha legyen jó meleg, vastagabb szövet, vagy kötött holmi. A kötött keztyű, ami szintén nagyon divatos az idén, remek mele-

get ad, nem beszélve a muffokról.

Hogy muffról legyen szó, itt mindjárt megemlítem, hogy vigyázzanak hölgyeim, ha retikül helyett muffot viselnek, a muffot beviszik a lakásba is, ne tartsák a kezüket benne meleg szobában, mert így képződnek a vörös kezek, ujjak. Tegyük le maguk mellé és ha kimennek vegyék csak újra kézbe.

A frizuráról is lenne néhány megjegyzésem. Mellőzzék most egy darabig a fület teljesen szabadon hagyó frizurákat, lefagy a fülük. Ezt pedig egy divat sem érdemli meg. Menjen rá az a haj egy kicsit a földre, ép olyan csinosak lesznek így is.

A legfájdalmasabb pontunk a hideg ellen az orrunk, sajnos orrtyűt még nem találtak fel, vagy ha lehetne is, egészen biztos vagyok benne, hogy a hölgyek nem viselnék. Ez már egy kicsit mégis több lenne. Pedig hej, de jól esnék néha egy kis orrmelegítő. Elgondolásom szerint, ezt is remekül meglehetne kötni, vékony gumival, ami tartja az egészet. (Azt hiszem ezt az ideámat mégis szabadalmaztatni fogom.)

Bunda és kabát alatt ujjnélküli mellénykéket viselnek legtöbben, ami szintén nagyszerű meleget ad és bundával együtt ezt is letehetjük az előszobában.

Végül elmesélem ezek után a legszebb szilveszteri toilletet: Fekete nagy fehér pettyes muszlinbársony glocknis szoknya, ezüst brokát csavart felsőrészrel, a szoknyával egyező kosztümkabát, ezüstbrokát kihajtóval. Karon egy fekete nagy fehér pettyes muszlin kendő.

Divatposta

KELEMENNÉ. Csináltasson egy bordó jersey ruhát, szőke hajához biztosan jól fog állani. Teilosan csináltassa meg elől, teiből jövő két kis zsebbel, amin egy-egy sajtájából való gomb legyen, elől végig gombolva, hosszú, szűk ujjakkal, bordó antilop övvel, esetleg egy kis aranyozott csattal. Ez a bordó szín jól fog menni barna bundájához. Barna cipőt, retikült és keztyűt viseljen hozzá. A kalapja lehet akár bordó, akár barna. Üdvözlöt.

A nő kincse a szépsége, Tita Bugnariu
HA MEG AKARJA TARTANI,
KERESSE FEL KÖZMETIKAI SZALONJÁT

FARSANGI GONDOK. A beküldött tüll nagyon szép, csináltasson erősen huzott szoknyával, csavart felsőrészrel, fekete szatint, vagy taft kombinéval, halványkék gyöngyövel. Halványkék virágot vehet a hajába. Üdvözlöt.

ILONKA. Ne haragudjék, hogy „hosszu“ leveleire még csak most válaszolok, de az ünnepek közbejötték, ezért késtem. Örülök, hogy ruhái tetszenek a vendégségben és, hogy Maga a legszebb. Ezzel azonban nem mond semmi újat. Jelezze, mikor keres fel, hogy ráérjek és tudjam Önt kalauzolni. Testvéreivel együtt szívélyesen üdvözlöm.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére, Budapest, Teréz-körút 35., küldjék.

Heti étlap

HÉTFŐ. Ebéd: Zellerkrémleves, rakóttburgonya, alma rántva, Vacsora: Virstli tormával, mustárral, miglinc.

KEDD. Ebéd: Rizsleves, borjupörkölt galuskával, narancs. Vacsora: Gombás tojás, uborka, gesztenyepüré.

SZERDA. Ebéd: Paradicsomleves, káposztáskocka, alma, narancs. Vacsora: Libamájrizottó, uborka.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Gombaleves, rántott sertésbordó, káposzta párolva, linzer. Vacsora: Szalámi, tea, sajt, vaj.

PÉNTEK. Ebéd: Zöldségleves, rántott hal burgonyasalátával, diósrétes. Vacsora: Sajtostakkaroni, gyümölcs.

SZOMBAT. Ebéd: Gulyásleves, aranygaluska, borzódóval, narancs, Vacsora: Paprikás burgonya kolbászsal, narancs.

VASÁRNAP. Ebéd: Karfiollevés, töltött csirke rozsibnival, mokkatorta, Vacsora: Meleg sonka, torma, tea, sajt.

Konyhatítkok

DIÓS VAJAS TÉSZTA. Vegyünk negyed kiló lisztet, tizenkét deka vaját, két kockacukrot, egy tepp sót, késhegynyi sütőport, egy tojás sárgáját,

ezt gyengén összegyurjuk, ketté vágjuk, egyik felét kisodorva tepsibe tesszük és a következő tölteket töltjük rá: hat tojás sárgáját tizenhét deka porcukorral jól összekeverjük egy negyedórát, tizenöt deka darált diót, egy kis reszelt citromhéjat és a hat tojás keményrevert habját tesszük még bele. A másik felét is rátesszük és lassu tűznél szép sárgára sütjük.

MOGYORÓS TEASÜTEMÉNY. Vegyünk nyolc deka porcukrot, egy tojás fehérjét és ezt tizenöt-husz percig erősen keverjük. Azután reszeljük bele egy egész citrom héját, s adjunk hozzá tíz deka darált mogyorót. Kis halmockákat rakunk jól kivajazott, vagy kiszírozott tepsire. Lassu tűznél megsütjük. Csokoládéval lehet a tetejét bevinni.

Hajszálak, szemölcsök, pattanás, szeplők végleges eltávolítása
FELTER KÖZMETIKA
(Ortutav-palota). TANTITVÁNYKÉPZÉS!

Hasznos tanácsok

EZÜST TISZTÍTASA. Másfél liter forró vízben tojás nagyságu szódát kell feloldani és e vízzel, valamint olajszappannal jól megmossuk a tárgyakat, illetve a cizellált részeket kefével tisztítjuk meg. A víz olyan forró legyen, amilyen lehetséges, hogy a kéz kiállja. Mosás után puha gyapjukendővel, vagy szarvasbőrrel szárazra dörzsöljük. Még fényesebb lesz az ezüst tárgy, ha szárítás után bekenjük borszeszből és szalmiákból való péppel és ha ez megszáradt, fényesre dörzsöljük.

GYÜMÖLCSFOLTOS KÉS. A gyümölcshámozásra használt késen nem marad folt, ha azt róla rögtön papirossal letöröljük. Ha azonban már megszáradt a gyümölcsnedv, akkor kréta-, vagy agyagporral kell a kést megdörzsölni.

UJ KÖNYVEK

— Stefan Zweig: „Békét“. A teremtő erejű szenvedés himnusza csendül ki a mű minden sorából. amely több mint szépirodalmi remekmű: bátor tett, önfeláldozó kiállás a szellem, a kultúra és a béke minden időket túlélő műve mellett. Jeremiás szózata, a „Békét!“ talán soha olyan mélyen időszerű nem volt, mint ma, amikor a viharfelhők alatt reszkető népek a béke szelid galambját hittal várják. „A leghőbb óhajom ma az, hogy ez a munkám soha újra aktuális ne legyen. a háború problémái, amelyeket okulással tárgyal, a valóságban soha többé problémák ne legyenek és a jövő nemzedékek utját ne keresztezze az a balsors, amelynek akkor mindannyian szenvedő részesei voltunk“ — mondja a példátlan népszerűségű író. Korunk szellemi életének örök kincse Stefan Zweig drámai erejű kötete, amelynek mű-

vészi becsét kilenc magyar festőművész látványos erőt illusztrációja gazdagítja. Stefan Zweig: „Békét!“ (Jeremiás) tragédia a szó legnemesebb értelmében. Táborkönyvek sorozatában jelent meg, 269 oldal, szép kiállításban, képekkel és vászonképekben 158.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérjen teljes jegyzéket.

Színház

Vasárnap: 3 operette-előadás

Olcsó helyárrakkal szinre kerül vasárnap délután 6 órakor az idej sláger-táncoperette: „Madame Bajazzo“, Vojtíczky Elvira legnagyobb alakítása. Hat táncszáma közül egyik művészebb, mint a másik. Gulácsi Alberttel egy cirkusz-számot mutatnak be, amelynek olyan frenetikus sikere volt a premieren, hogy tizszer kellett megismételniük. Horváth László tökéletes művészi alakításával gazdagítja eddigi sikereit. Derecskey Pál, a ragyogó humoru bufio, könnyekig kacagatja mókáival a közönséget. Lázár Hilda kivételes tehetségét ontja ezuttal is. Nemkülönben Ágai Margit. Nagyszerű figurája nevelőnője frappáns produkció. Hangjáról Balogh Julia ismét remekel és bizonyítja, hogy ma a legjobb hangu énekesnője a magyar színiájszának.

Vasárnap délután 6 órakor Kálmán Imre, a világhírű zeneszerző örökbecsű operettje, az „Obsitos“ kerül előadásra parádés szereposztásban. Az „Obsitos“ operette humorral telített, ragyogó és kitűnő táncokkal telepékelt remekmű. Lázár Hilda a nemzetes asszony szerepében oly művészi, hogy talán néhai Novák Irén művésznő volt ebben a szerepben még hozzá hasonló. Az Obsitos Szabó Gyula éneklő gyönyörű baritonjával, Szabó Gyula a neki való szerepben tökéletes. Mácsikát Temesváry Gitta játsza kedvesen és édesen. A humor a Szászorszopoz zsidó családja szolgáltatja. Vojtíczky Elvira ezuttal is, mint mindig, remekelni fog. Párroskája felejtethetetlen lesz és úgy táncol, hogy az máni nem is emberi. Felhő Ervin, Derecskey és Révész, a három komikus a kacagtatás mesterei. Jávor—Gulácsi, Ágai Margit és Derecskeyné alakításai tetőzik be e ragyogó operett hatalmas sikerét.

Este 9 órakor nagy táncos operette, közkívántra: „Angyalt vettem feleségül“. Az operette csupa derű, hangulat, ének és tánc, a társulat összes művészeinek közreműködésével. Vojtíczky Elvira és Horváth Lászlóval a főszerepekben. Mindkét művész utólrhetetlen és felejtethetetlen alakítással gazdagítják eddigi nagy sikereiket. A gyönyörű szép Miklóssy Tusi, a kivételes tehetségű, fiatal és bájos művésznő ismét bebizonyítja, hogy érdemes a közönség nagy szeretetére. Felhő Ervin briliáns humora vonul végig az előadáson. Mindössze egy nevetést vált ki. Gulácsi Albert, a fiatal énekes és táncos bonviván remekelni fog, nemkülönben Derecskey Pál, Révész, Kiss Elemér. Temesváry Gitta, a szép szőke énekes naiva, Lázár Hilda kabinetalkarisa és Jávor Alfréd ragyogó jellemfigurája mind-mind a siker főpillérei.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

HELLAS táncos tea-estély január 28-án. Dacia

SPORT KÖZLÖNY

Értékes győzelemmel kezdte görögországi turáját a B. válogatott csapat

Románia B.—Athen-Pireus vegyes 4:0 (1:0)

Athen. Vizkereszt napján került lebonyolításra a román B) válogatott együttes első görögországi turamérkőzése, amelyen a görög válogatottal felérő Athen—Pireus-i vegyes-csapat volt a B) válogatott ellenfele. A játék egész folyamán a román csapat volt fölényben és megérdemelten szerezte pompás győzelmét. A román együttes így állt fel:

Sadovski—Duce, Lengher—Pál, Pop Vasile (Rasinariu), Costea—Moldoveanu, Auer, Barátky, Reiter, Gica Popescu.

A román csapat támadásaival indul a játék és már a 4. p. Barátky labdája a görögök hálójában tancol (1:0). A gól után a görögök is feljönnek, hevesen támadnak, de a védelem biztosan áll a lábán. Félidő végéig a játék változatos, az eredmény azonban nem változik.

Szünet után előbb a görögök rohamoznak,

mégis a 16. p. Auer bombája újabb gólt jelent a román csapat javára (2:0). Most a honi csapat teljesen visszaesik és a román együttes végig fölényben marad. A 19. p. Barátky (3:0), a 39. p. ismét Barátky (4:0) szerezte a mérkőzés további góljait.

A győztes csapat védelme nagyszerűen játszott, főleg Sadovski igazolta jó formáját, de a hávédéket sem érheti gáncs. A fedezetsor legjobbja Pál, a csatársor és a csapat kiemelkedően legjobb tagja pedig Barátky. Kivüle Reiter érdemei még dicséretet.

A román B) csapat eddigi turamérlege igen kedvező, a következő:

4 3 1 — 10 3

tehát a csapat 4 mérkőzésből hármát megnyert, egy döntetlenül végződött, a gólarány pedig 10:3.

Férfi-páros: 1. Petschowszky—Chambre II. Ifjúsági Egyesület, 2. Volkmann—Herskovits CAMT, 3. Schrimpel—Popovici CAMT és Opeltz—Florut UDR

Ugyan az új kárpátból!

Newyorki jelentés szerint a Joe Louis—Lewis mérkőzés iránt rendkívül gyenge az érdeklődés. A két néger küzdelmére nagyon kevés fehér ember kíváncsi, a négernek pedig nem igen tudják megfizetni a borsos helyárakat. Szakemberek szerint kevés olyan nagy ráfizetés volt ökölvívőmérkőzésen, mint a január 25-ikén lesz.

Franciaországban mozgalom indult meg Jules Ladoumègue visszaamatörösítése érdekében. A francia világrekorder futóhajnokot ugyanis tudvalevően 1932-ben proflnak nyilvánították és a francia atletika szövetségét Ladoumègue kiválásának tulajdonítják. Atletikai körökben azt remélik, hogy a népszerű Ladoumègue visszatérése ismét felkeltene az érdeklődést az atletika iránt.

A magyar ökölvívó csapatbajnokság mérkőzései vasárnap kezdődnek és a verseny programja a következő: Január 8.: BSZKRT—MÁVAG, FTC—BVSC, január 15.: FTC—MAC, BTK—BSZKRT, január 22.: BTK—MÁVAG, MAC—BVSC, január 29.: A) csoport 1—B) csoport 2, B) csoport 1—A) csoport 2, február 5.: A) csoport 1—B) csoport 1, B) csoport 2—A) csoport 2.

Donald Budge kitűnően kezdte szereplését, mint professzionista is: első profi mérkőzésén Ellswort Vines-el került szembe, akit meglepően könnyen 6:4, 6:3, 6:2 arányban győzött le.

Kryniciában, az ottani jégkorong torna mérkőzései során a Telefonclub csapata az FTC korongcsapata ellen mérkőzött és nagy küzdelem után 1:0 (0:0, 0:0, 1:0) arányban minimális vereséget szenvedett.

Az Intelegera-bál vigalmi bizottsága már részletesen összeállította a január 21-iki jubileumi bál műsorát és most már csaknem bizonyosra vehető, hogy az idei Intelegera-bál az idény legsikeresőbb mulatsága lesz.

O Weisz az FC Carpațiában. Weisz, a brüllai Dacia Unirea kitűnő allround játékosa és az FC Carpați vezetősége között előrehaladott tárgyalások folynak és könnyen lehetséges, hogy a kitűnő játékos a tavaszi idényben már Nagyváradon fog szerepelni.

O Felecan I. a fővárosba gravitál. Felecan I. Jacan, a Victoria válogatott hávédjátékosa Bucurestiben szeretne elhelyezkedni. Amennyiben megfelelő állást biztosítanak számára, úgy valamelyik fővárosi egyesülethez kéri átigazolását.

Az AMEFA január 21-én rendezi idei nagy-bálját

Hatalmas tempóban folynak az idei AMEFA-bál előkészületei. A nagyszámu jelkes rendezőgárda szinte nap-nap után újabb és újabb ötletekkel gazdagítja a szezon eme legkiemelkedőbbnek és lehangulatosabbnak ígérkező bálját.

A kitűnő Lévy-jazz, valamint a hangulatos cigányzenekaron kívül ötletes és gazdag programot is állított össze a rendezőség, melynek kiemelkedő száma egy nagy jövő előtt álló fiatal aradi tenorista fellépése lesz. Az ötletesebbnél-ötletesebb meglepetések egész sora fogja hangulatosvá varázsolni ezt a január 21-i bál éjszakát, melynek közönsége valóban egy felejthetetlen élménnyel lesz gazdagabb.

A kitűnően felszerelt buffében a különböző ételek és italok, rendes éttermi áron állanak a közönség rendelkezésére.

Lesz szépségverseny, táncverseny, tombola is, melynek értékes nyereményeivel a szerencsés nyerők fokozottabb hangulatban tölthetik el ezt a bál éjszakát.

Az AMEFA bál rendező gárdájának régi jel-szava: "Mindent a közönségért", miért már előre is megállapíthatjuk az idei AMEFA-bál prognózisát, mely nem lehet más, mint: kitűnő hangulat, felejthetetlen éjszaka.

O A Futballévkönyv hatalmas sikerrel aratott a sportközönség körében és a rendkívül érdekes, változatos tartalmu, sportemberek számára nélkülözhetetlen futball-szakkönyv még kapható korlátozott számban az egyes elárusítóhelyeken.

O Endrefi Iván a CAMT-ban. Endrefi Ivánt, a fővárosi Juventus tehetséges kapusát a temesvári CAMT kölcsönkérte egyesületétől és keleti turáján fogja szerepeltetni. Endrefivel a CAMT turacsapata jelentősen megerősödött.

O Győzött a Ferencváros Szalonikiben. A Ferencváros csapata a szaloniki-i együttes ellen 4:2 (1:2) arányban győzött.

O Szép győzelmet aratott az Ujpest. Az Ujpest csapata január 6-án Kairóban vendégszerepelt és szép játék után 5:2 arányban győzte le a kairói válogatottat. Az ujpesztiek góljait Zsengellér, Hidas és Kállai osztokodták.

Mihailovicu Sándorné szül. Békési Erzsébet, mint feleség, özv. Mihailovicu Jánosné, mint anya, Sándor és Corneli gyermekei, Mihailovicu Ilés és János, mint fivére, sógorai, sógornői és unokabátyjai, a fájdalomtól megtörtén, mélyen szomorodott szívvel jelentik, hogy szeretett jó apjuk,

Mihailovicu Sándor

könyvtészet-tulajdonos

életének 49-ik évében, rövid szenvedés után f. é. január hó 6-án este 7 órakor elköltözött az örök élet birodalmába.

Dr. ga halottunk hült tetemét január hó 8-án délután 3 órakor fogjuk a Bul. Reg-Ferd. 15. sz. gyászaházból a gör. kei. rom. egyház szertartásai szerint, az alsótemetőbe örök nyugalomra kísérni.

Arad, 1939. január hó 7.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

RENDSZERES UTAZÁSOK

A KOVETKEZO ALLAMOKBA:

Egyesült Államok

Kanada

Ausztrália

Közép-Amerika

Kuba, Mexikó

Délamerika

Argentína—Paraguay—Uruguay

Afrika (Marokkó)

holland, belga és francia gőzösökkel.

Egyiptom és Palesztinába

a Serviciul Maritim Roman gőzöseivel.

Információk és prospektusok a vezérképviseletnél:

Holland-Amerika Linie

L. H. Lazarovitz ur vezetése alatt

ARAD, Cal. Banatului 2. Telefon: 1350

BUCUREȘTI Calea Victoriei 70. et. I.
Tel. 4. 41. 65.

TIMIȘOARA, Str. Venetia No. 2.
Tel. 39—89.

PENSIÓBAN

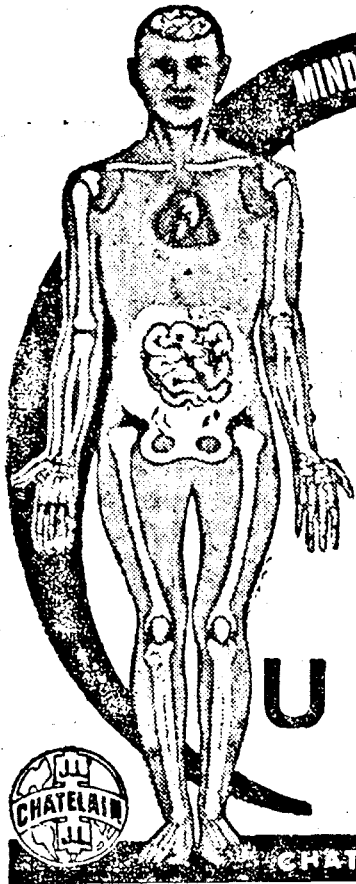
Jakás és teljes ellátás nem kerül többbe, mint szállodába egymagában a szoba

Ha Budapestre jön, lakjon a

Belvárosi Pensióban

IV. Veres Pálné uca 10., félemelet, a Belváros szívében.

Hideg-melegvíz, központi fűtés, kiváló kiszolgálás

MINDEN FONTOS AZ ÉMBERI SZERVEZETBEN

Ha migréne van, szédül, zug a füle, emésztési zavarokban, derék fájástól szenved, ezek mind a betegség előjelei és itt az ideje, hogy védekezzen. Vére telítve van mérgező anyagokkal, amelyek behatolnak a vérkeringési rendszerbe, mája el van dugulva és a vese-szűrők nem működnek, mindez azt jelenti hogy könnyen súlyos betegségek prédája lehet.

Az Urodonal megmenti, ha mindennap bevesz egy-egy kávéskanállal egy kevés vizben. „Az Urodonal olyan gyógyszer, amelynek formulája a gyakorlatban igen szerencsésnek bizonyult. Az az átmosó kúra, amelyet hatása kifejti, minden esetben es mindenki számára nagyon hasznos”: rendszeres használata hozzásegít számos komoly betegség megelőzéséhez és megakadályozza az időelőtti megöregedést.

Professzor G. POUCHET
az orvosi akadémia tagja

URODONAL

méregteleníti a szervezetet

Kapható gyógyszerárkában és drogeriákban

CHATELAIN KISZÁMÍTÁS MEGBÍZHATÓ MÁRKÁ

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

VASÁRNAP, JANUÁR 8.

București, 8.30: Ritmikus torna, gyógyászati tanácsok. Utána: reggeli hangverseny gramofonlemezeken, majd: háztartási tanácsok. 9.55: Vallásos óra. I. Harangszó, II. Istentisztelet közvetítése a patriarchatus templomából. III. Szent beszéd. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. A Sibiceanu-zenekar játéka. 13.55: Vidám óra. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.20: A falu órája. 15.35: Nic. N. Serbanescu román dalokat énekel. 15.50: Valeriu Magureanu felolvasása a falu számára. 16.10: Bánáti népdalok és táncok. Éneklő: Artur Borcea, zenekari kísérettel. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: A Ghinda-jazzzenekar játéka. Ion Luican ének-számaival. 19: Gyógyászati előadás. 19.15: Gramofonlemezek. A műsorban a következő szerzők művei szerepelnek: Richartz, Vilnov, Glahé, Igelhof, Meisel, Waldteufel, Prudhomme, Dendrino. 20.10: A hétről. 20.55: Ziehrer: „Nyalka legények.” Operett 3 felvonásban. Közben kb. 21.35—21.45: Hírek. 22.30—22.45: Sport. 23.15—24: Gramofonlemezek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.40: Hírek. 10: Ószláv istentisztelet Munkácsról. 11: Egyházi zene és szentbeszéd a veszprémi székesegyházból. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13.30: Operaházi zenekar. 14.05: Egészségügyi Kalendarium. 15: Hanglemezek. 16: Mezőgazdasági félóra. 16.45: A rádió szalonzenekara. 17.30: „Jó-kai humora.” Felolvasás. 18: Jazzzenekar. 18.40: Nyírő József elbeszélése: „A jobbágy.” 19.10: A magyar nyelv tisztaságáért. 19.15: Karácsonyi Margit és Szegedy Károly magyar nótákat énekel, kísér Veress Károly cigányzenekara. 20.05: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 20.20: Az 1. honvédegyalozzred zenekara. 20.50: Sporteredmények. 21: „Az utolsó tekintetes ur” Vidám hangjáték két részben. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Lovászi Ferenc cigányzenekara. 23.30: Hírek német és olasz nyelven. 23.40: Országos Postászenekar. 24: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12.15: Hanglemezek. 16: A rádió szalonzenekara. 17: „A százesztendő Torkos László ünneplése Győrött.” Közvetítés. 20.20: „Bölcsességek az új esztendőre.” 21: Az 1. honvédegyalozzred zenekara. 22: Hírek. 22.20: Hanglemez. 23: Időjárásjelentés.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Kassa, 9—13.10: Azonos Budapest I. műsorával. 13.15: Régi himnuszok Szent Istvánról. 13.30—18: Azonos Budapest I. műsorával. 18: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 18.20—1.15: Azonos Budapest I. műsorával.

HÉTFŐ, JANUÁR 9.

București, 6.45: Ritmikus torna, gyógyászati tanácsok, reggeli hangverseny gramofonlemezeken, utána: háztartási tanácsok. 12: Vegyes zene gramofonlemezeken. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Maria Diaconescu énekhangversenye. 18.22: Mandolin-négyes hangversenye. 18.42: E. Seidemann saxofonon játszik. 19: Tudományos előadás. 19.15: Mozart-ciklus. A Szarvas-kvartet hangversenye. 19.45: Marinescu-Moreanu Maria énekhangversenye. A műsorban következő zeneszerzők művei szerepelnek: Saint-Saens, Massenet, Ponchielli. 20: Dr. Gh. Radulescu-Calafat orvosi előadása. 20.20: A rádió zenekarának hangversenye. Vezényel: Ion Ghiga. Éneklő: Gabriel Naruja. 21.05: Rádióegyetem. Alex. Hodos előadása Avram Iancurol. 21. A rádiózenekar hangversenyeinek folytatása. 22: Hírek, Sport. 22.15: Balettzene gramofonlemezeken. 23: Hírek. 23.15: A Victor Predescu-zenekar játéka. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Szórakoztató történetek egy 150 éves magyar újságból. 11.45: Három királyok. (Felolvasás.) 13: Déli Harangszó. Időjárásjelentés. 13.10: Dömötör Tibor hegedül. 13.40: Hírek. 13.55: Eördögh János fuvalázik. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.25: Cigányzenekar. 15.35: Hírek. 16: Árfolyamhírek. 17.15: A rádió diákfélőrája. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Pancso Vladigerov zongorázik. 18.40: A magyar nyelv tisztaságáért. 18.45: Az olasz korporatív állam érdekképviseleti rendszere. 19: Nagy idők tanuja. 19.30: A rádió szalonzenekara. 20.05: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 20.20: Az Operaház előadásának közvetítése. „Bohémélet.” 21.50: Hírek. 22.35: Hírek, időjárásjelentés. 23.30: Hírek német és olasz nyelven. 23.40: Jazzzenekar. 24: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.30: Német nyelvoktatás. 20.10: A rádió szalonzenekara. 20.50: Port Said. 21.15: Hanglemezek. 22: Hírek. 22.20: Lakatos Flóris és cigányzenekara. 22.55: Időjárásjelentés.

Kassa, 12.10: Az ifjuságnak. 12.30: Hanglemezek. 12.40: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 13—16.25: Azonos Budapest I. műsorával. 16.25: Népdalok cimbalmon. 16.50: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 17.05: Hanglemezek. 17.20: „Ruszin éjlet

a Márpátokban.” 17.45—20.15: Azonos Budapest I. műsorával. 20.20: Zongorahangverseny. 21.10—1.15: Azonos Budapest I. műsorával.

KEDD, JANUÁR 10.

București, 6.45: Ritmikus torna, gyógyászati tanácsok, reggeli hangverseny gramofonlemezeken, utána: háztartási tanácsok. 12: Vegyes zene gramofonlemezeken. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Műszaki üzenetek. 18.17: Olasz és spanyol táncok és dalok gramofonlemezeken. 19: Irodalmi előadás. 19.15: Kétzongorás hangverseny. Előadják: Th. Sibiceanu és Sile Dinicu. 19.40: Nicolae Secareanu énekhangversenye. A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek: Tagliaferri, Lama, Maguerza. Carelli. 20.05: A Stanescu-testvérek zenekarának hangversenye. Közvetítés az egyik étteremből. 20.40: Felolvasás. 21: A rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. Vezényel: Dimitrie Cuclin. A bevezető szavakat Em. Ciomac mondja. 22: Hírek, sport. 22.15: Gramofonlemezek. Vegyes zenekari és szólószámok. 23: Hírek. 23.15: A Petrica Motoi-zenekar játéka a „Mircea” étteremből. 23.45: Hírek a külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: „Nagyroce.” Felolvasás. 11.45: „Kalap, keztyű, táskák, cipő.” Felolvasás. 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.10: Cigányzenekar. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Rendőrzenekar. 15.35: Hírek.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Eszakamerikai gyorsszolgálat
minden csütörtökön

HAMBURG BÓL
NEW YORK B A

Southampton és Cherbourg érintésével a
„New-York”, „Hansa”, „Hamburg” és
„Deutschland” gyorsgőzösökkel.

Nem gondolná, hogy nyílt tengeren van...

A Frahm-féle egyensúlyozó készülék a hajó nyugodt menetét biztosítja. A kényelmes kabinok, a változatos ízléssel berendezett társas helyiségek az utazást kellemessé teszik. Kérdezze a HAPAG számos barátját, miért utaznak mindig a mi hajóinkon? Mert ígéreteinket a valóság még messze felülmúlja.

Üdülési és látogatási utazások

AMERIKÁBA
minden időtartamban és árban

Mindig jól utazik a

Hamburg-Amerika Linie
hajóin

Információkkal szívesen szolgál a

Hamburg-Amerika Linie S.A.R.
képvisellete

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 10-86.

rek. 16: Árfolyamhírek. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik. 18.15: Markó Árpád ezredes előadása. 20.05: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 20.20: Hanglemezek. 20.55: A magyar nyelv tisztaságáért. 21: „Vasárnap délután.” Fajusi kór. 21.45: Dénes József cigányzenekara.

Orbán Sándor énekel. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: A rádió szalonzenekara. 23.30: Hírek német és olasz nyelven. 24: Hírek angol és francia nyelven. 0.10: Jazzhármás. 1.05: Hírek. Budapest I. 18.40: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik. 19: „Jobbágyors Gümörben.” 19.30: Mezőgazdasági félóra. 20.20: Francia nyelvoktatás. 21: Hanglemezek. 22: Hírek.

Kassa. 12.10: Felolvasás. 12.25: Népdalok hanglemezeiről. 12.40: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 13—16.25: Azonos Budapest I. műsorával. 16.25: Régi magyar operettképből. 16.50: Felvidéki hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 17.05: A magyar himnusz ünnene. 17.40—1.15: Azonos Budapest I. műsorával.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Nyugdíjas román ur belépne nagyobb vállalatba, vagy bankba. Cim a kiadóhivatalban. 199

A háztartás minden ágában perfect, 32 éves, elvált asszony házvezetői állást keres magános urnál, esetleg urnénél. Vidékre is megyek. Cim: Szilágyi Julianna, Str. V. Hotáran 28. bécánle. 190

Megbízható, agilis fiatalember elhelyezhető cikkekekkel akvirálna, jó üzletembernek. Cim a kiadóban. 228

Gyümölcsösöket és díszkerteket évi kezelésre keresek, — vagy állást. Prica Péter főkertész Arad, Str. Cornel Leucuta 38. 7680

ALKALMAZÁST NYER

Nevelőnőt, román, francia tudással azonnaira keresek. Cim a kiadóban. 7627

Felsőliceumos díjakot keresek második flám mellé, ki nálam lakna. Cim a kiadóban. 203

Perfekt bejáró szobaleányt, ki szépen mos vasal, keresek. Str. Alexandri 3. I. em., d. u. fél 4—6-ig. 187

Egy jó állapotban levő mély gyermekkosci eladó. Cim: Str. V. Goldis 5.

Főznitűdő mindenest keresetük 15-ére magánháza, kéttagu családhoz. Str. Ep. Ciorgariu 21. Jelentkezni délután 4—5-ig. 234

Gyermektelen házaspár házmesternek felvétetik. Vizszerelő előnyben. Strada Paul Chinezul 6. szám. 233

Keresünk ügyes

gépészt,

aki vasesztergályos munkához is ért, azonnali belépésre. Volt mozdonyvezetők előnyben.

Ajánlatokat: „ASTRA” kalapgyár, SEBES ALBA címre.

Keresünk azonnali belépésre

kazánfűtőt

aki gépkezeléshez is ért.

Ajánlatokat: „ASTRA” kalapgyár, SEBES ALBA címre kérünk.

Feltűnő olcsó föld-eladások

Aradmegyében 267 kat. hold föld, ebből 45 kat. hold jó szántó, 212 kat. hold erdő, mely legelőnek is alkalmas, 4200 leierért kat. holdanként. Temesben vasúti állomás és község közelében, 102 kat. hold prima föld, 3 hold belsőséggel. 7 szobás lakás, 1 cselédlakás, 40 jószágra istálló, holt felszereléssel, 24 ezerért kat. holdanként. Temesben 435 kat. hold, melyből 153 hold szántó, 253 kat. hold 10 és 40 éves erdő, 18 kat. hold kaszáló, 4 kat. hold legelő, 2 kat. hold szilvás és 5 kat. hold belsőség, 4 szobás lakás, mellék-helyiség, cselédlakások, 7 ezer lei kat. holdja. Aradon Neuman-gyár közelében 68 kat. hold birtok, lakóházzal, sok gazdasági épületekkel, 37 ezer kat. holdanként. Megbízott:

Haász

Ingatlanforgalmi Irodája Arad Str. Eminescu 20—22. Tel. 22-24

OKTATÁS

Tanító-nyelvtanítók korrepetálását vállalja. Cim a kiadóban. 232

ÜZLET

Szállodák és vendéglők bérbeadók. Timisben nagyvárosban, szálloda, vendéglővel, óriási nagy nyári üzlettel, komplett berendezéssel. Timisben járási szék helyen szálloda vendéglővel, söntés, büfé táncteremmel. Érdeklődni Haász irodánál, Arad, Eminescu-u. 20-22. 223

Átvennék, vagy társulnék abszolút komoly vállalatokhoz. Letétem ingatlan és készpénz, 5—700 ezer leig. Aradon vagy Temesváron. Ajánlatokat a kiadóba „Aktív” jellegre. 238

LAKÁS

Diszkrét butorozott szoba, kapualatti bejárattal kiadó. Piața Gen. Cernat 8. 201

Lépcsőházi különbejáratú két elegáns, uccal szoba, fürdőszobával azonnal kiadó. Piața Catedralei 1. I. 202

Kettőszobás, modern lakást azonnalra, vagy februárra keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 206

Szép butorozott uccal szoba, ellátással két szolid uriembernek kiadó. Cim a kiadóban. 192

Kézimunkák

Díványpárnák,
Asztalterítők,
Nippalávalók,
és más kézimunkák

eladók.

FEKETE

Strada Coșbuc 34 sz.

Kettő- és ötszobás, erkélyes, modern lakások kiadók. Str. Eminescu 30. 198

Csinosan butorozott uccal szoba kiadó. Str. Grigorie Alexandrescu 20. 229

Teljesen különbejáratú butorozott szoba fürdőszoba használatlalt kiadó. Str. Trib. Axente 3. 240

Különbejáratú, csinos butorozott szoba kiadó. Bővebbet: Ungár-üzlet, Urania-épület. 236

Ujonnan festett kétszobás, komplett lakás havi 800 lei bérért kiadó. Calea Radnei 35a. 235

Elegáns butorozott szoba, minden komforttal azonnal kiadó. P. Avram Iancu 18. I. em., délután 3—5-ig. 231

Lépcsőházi bejáratú, komplett garconlakás kiadó. Str. Cloșca 11.

VÉTEL-ELADÁS

Eladók használt háztartási és ruházati cikkek, könyvek, kották, márványlap stb. Cim a kiadóban.

Piálfi karikahajós női varrógép, keveset használt eladó sürgősen. 205

Nutria belsőbélés eladó. Str. Gheorghe Lazar 4. 198

Eladó egy modern 4+1 csöves rádió-készülék. Megtekinthető Moise Nicoara 12. III. emelet, földépcső. 230

Kombinált modern butort

teljes lakásberendezéseket, briliáns-köveket, szőnyegeket veszek sürgősen megbízóim részére.

Nagy választékban kaphatók

modern ebédliók, hálók, keleti és bel-földi szőnyegek, recamié, konyha, velencei csillár, Pataky-kép stb.

Zálogkölcsonöket közvetítünk

a timisoarai zálogházba, előzetes nyujtunk.

Zálogcéduláját megvesszük! Tempo bizományi-üzlet, Fischer Ellz-palota.

Moise Nicoara licenm mellett

emeletes kétéves új villa, több 2 és 3 szobás összkomfortos lakással, 1 millió 700 ezer. Reg. Ferdinand mellett emeletes köéves, kettős új villa, 7 darab összkomfortos lakás, 300 négyzetgöles kert, 1 millió 700 ezer. Ugyanott emeletes kétéves, új villa 1. 2 és 4 szobás összkomfortos lakásokkal, 1 millió 100 ezer. — Főtérre nyíló, forgalmas utcában, emeletes jó ház, parketás lakásokkal és üzlethelyiségekkel, áron alul 1 millió 100 ezer. Avram Iancu közelében, magas, földszintes, három uccára nyílóház, 10 bérleménnyel, shoneval, 10 ezer jövedelemmel, 575 ezer. Ugyanott két uccára nyíló sarok, kettősház, üzlethelyiséggel, 3 lakással, 54 ezer jövedelemmel, áron alul 440 ezer. Egyedüli megbízott:

HAÁSZ

Ingatlanforgalmi Irodája, Arad, Eminescu uoca 20 -22. Alapítva: 1918.

Fenti házakon kívül, főtéren és a város összes uccáiban, bérházak, magánházak, emeletes új villák, üzletházak nagy választékban 100 ezertől 10 millió leies árákig eladók.

villanymotorunkat kicseréinénk

1200 fordulat (1/2 HP)
800 fordulat, hasonló időrejűre.
Cim a kiadóban.

INGATLAN

Sürgős likvidálás miatt

60 katasztrális holdas, elsőosztályú minőségű nagy földbirtok
Detta mellett új lakóházzal és gazdasági épületekkel együtt alkalmi áron, egy és fél millió leierért azonnal **eladó.**
Dr WEIL ügyvéd, Arad, Str. Bratianu 7
Telefon: 11-61.

HAATSCHKE

INGATLANFORGALMI IRODA
Arad, Bulev. Carol 46. (Lakás ugyanott) előnyös ajánlatok!

2,900 ezer: Fehér Kereszthez közel bérház 12 összkomfortos lakás. 280 ezer hozam. — 2,300 ezer: ugyanott emeletes bérház 10 bérlemény, komfortos lakások, 200 ezer hozam. — 1,700 ezer: centrumban modern emeletes bérvilla, 7 modern-komfortos, fürdőszobás közép-nagy s kis lakás, souterrain, ház, lakás, jó hozam. — 1,500 ezer: színházhoz közel emeletes bérház 5 üzlet, 5x3. 3x2 szobás lakások, pince, közművek, jó hozam. — 1,400 ezer: belvárosi sarokház 3x3, 4x4 szobás, mind-elő-fürdő-szobás, parkettás lakás, pince nagy jöv. — 1,300 ezer: főtér mellett emeletes üzletes ház 1 nagy-, 3 középnyag-fürdőszobás lakás, 10% hozam. — 1,280 ezer: belvárosi üzletes sarokház, több fürdőszobás lakás, nagy telek s front, 150 ezer hozam. — 1 millió: Ortutay-palotához közel emeletes bérház, nagy kert s front, jó hozam. — 900 ezer: belvárosi üzletház több lakással, 120 ezer hozammal. — 750 ezer: ugyanott 3 lakásos új villa (elő-fürdő-szobákkal) park, kedv. fiz. felt. — 700 ezer: főpóstház közel nagy telken és fronton épült, részben új bérház, közművek, 10% hozam. — 680 ezer: főtér saroküzletház 5 (fürdőszobás) lakás, nagy kert, kedv. fiz. felt. — 625 ezer: színházhoz közel magasídsztes, 2x3 sz. fürdő-sz. lakás, pincébe beépíthető nagy front. — 575 ezer: ugyanott magasídsztes sarokház 2x3, 1x2 sz. elő-fürdősz. külön ház, lakás, 64 ezer hozam. — 550 ezer: rendőrséghez közel új magasídsztes alapincézett 3-szobás, elő-fürdő-cseléd-sz-val, 2 teli, kis lakás, jó hozam. — 500 ezer: villanegyvedben új magasídsztes 3-sz. elő. fürdő-cseléd-szobás villa, külön 2 kis bérlemény, terméskő facade. — 450 ezer: közkörházhoz közel magasídsztes sarokház 3, 2 s 1 szobás lakások, fürdősz. beépíthető nagy front, 9% hozam. — 400 ezer: Városligethez közel alapincézett magasídsztes 3-szobás fürdősz-val, 2 kis lakás, nagy kert, jó hozam. — 380 ezer: Arvánházhoz közel magasídsztes 3-szobás, fürdő-sz. s csukott verandával, 2 kis lakás, pince, 10% hozam. — 350 ezer: vizmlivekhez közel emeletes masszív ház, 1x3, 2x2 sz. fürdőszobás lakások, 600 öl gyümölcsös, essig. rollók, cserépkályhák. — 320 ezer: Stroescu-u.-hoz közel új magasídsztes sarokház 1x2, 3x1 sz. lakások, pince, essig. rollók, cserépkályhák, beköthető vízvez. — 300 ezer: belvárost sarokház több üzlettel, telekárban. — 290 ezer: Saguna-ut. bérház 3-szobás, fürdőszobás 3 teljes kis lakás, nagy uccafront, vízvez. jó hozam. — 280 ezer: Sirianu-u.-hoz közel, részben új 3 lakásos bérház, fürdő-sz. essig. rollók, cserépkályhák, kert, jó hozam. — 240 ezer: Elisabet-mozi mellett 1x2, 2x1 sz. teli, lakás, igen kedv. fiz. felt. — 210 ezer: külváros kedvelt helyén új magasídsztes alapincézett sarokház, 3 uccai lakás. kert. — 200 ezer: perneavai új üzletes sarokház, 4 bérlemény, pince, essig. rollók, kert. — 165 ezer: Iancu-térhez közel 2-szobás, fürdőszobahelyiséggel. — 150 ezer: Saguna-uthoz közel 5 lakásos 340 öl gyümölcsös. — 135 ezer: ugyanott 6 bérleményes 15 ezer hozammal. — 95 ezer: II. kerületben 4 lakásos 17 ezer hozammal. Kölcsön betáblázás mellett.

Legújabb jelentéseink:

Olaszország állásfoglalása az önálló ukrán állam-gondolat ellen

London. Az angol lapok jelentése szerint, a nemzetközi politikai életben nagyfontosságú változások várhatók. Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök hamarosan vadászatot rendez, amelyre Göringen kívül meghívja Beck lengyel külügyminisztert és gróf Csáky István magyar külügyminisztert. Hír szerint Olaszországnak az a szándéka, hogy rábíri Németországot, ejtse el a nagy ukrán állam létesítésére vonatkozó tervét is. Olaszország új nagyfontosságú középeurópai politikát kezd és mindenekelőtt el akarja oszlatni Magyarországot, Jugoszlávia, valamint Lengyelország aggályait, a német tervvel szemben.

Mussolini közvetít Hitler és Roosevelt között a zsidó-kivándorlás kérdésében

Róma. (Rador.) A Reuter iroda értesülése szerint Roosevelt, Amerika elnöke a közelmúlt napokban Mussolinijhez küldött üzenetében a zsidókérdés is szerepelt. Amerika elnöke ugyanis arra kérte fel az olasz kormányelnököt, hogy járjon közbe több európai államnál a zsidóság kivándorlásának

megkönnyítése érdekében. A római amerikai nagykövetség Mussolinitól egylegöre még nem kapott választ Roosevelt üzenetére, azonban a Reuter iroda tudni véli, hogy a Duce hajlandóságot mutatott az Egyesült-Államok elnökének kérését teljesíteni és közvetítő szerepét Hitlernél kezdi meg.

Chamberlain és Halifax kedden utaznak Rómába

Róma. Chamberlain angol miniszterelnök és Halifax külügyminiszter a jövő héten, kedden délután 11 órakor Párison át Rómába utaznak. Az angol államférfiak délután háromnegyed 4 órakor érkeznek meg Párisba, ahol megszakítják utazásukat. Daladier francia miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter teát ad az angol vendégek tiszteletére. Az angol államférfiak este hét órakor folytatják utjukat Róma felé.

A német távirati iroda jelenti: Az angol mi-

niszterek tegnapi tanácskozásai után, amelyeket Chamberlain miniszterelnök és Halifax külügyminiszter római utjával kapcsolatosan folytattak, az olasz politikai körök érdeklődése főként odairányul, hogy mit fognak tartalmazni az elkövetkezendő angol-olasz megbeszélések, anélkül azonban, hogy szabatosan megfogalmazott reményeket fejeznének ki ezeknek a tárgyalásoknak a kimenetelére vonatkozóan.

Zimony közelében rendeznek vadászatot Ciano gróf tiszteletére

Belgrád. Jó forrásból származó hírek szerint Ciano gróf olasz külügyminiszter tiszteletére rendezendő vadászatot nem a helyi birtokon tartják meg, hanem Zimony közelében. Január 19-én és 20-án Belgrádban folynak megbeszélések és ezek befejezése után kezdik meg a vadászatot.

Hitler és Beck tanácskozása

Mint ismeretes, csütörtökön Berchtesgadenben Hitler kancellár és Ribbentrop német külügyminiszter tárgyalásokat folytatott Beck lengyel külügyminiszterrel. A tárgyalásokról újabban a következőket jelentik:

Hitler kancellár, Ribbentrop külügyminiszter és Beck külügyminiszter tárgyalásai több, mint három órát tartottak. Negyed hét órakor Hitler kancellár, Ribbentrop külügyminiszterrel együtt az autójáig kísérték Beck külügyminisztert, ahol szívélyesen búcsút vettek tőle. Beck külügyminiszter és kísérete ekkor Münchenbe utazott, és vasárnap este indulnak utnak Lengyelország felé.

Párisi lapok úgy tudják, hogy a berchtesgadeni találkozás mindkét félre nézve kielégítő eredménnyel végződött.

Sztójadinovics, Göring, Ciano, gróf Csáky István és Beck találkozója

A középeurópai kérdések ismét a politikai érdeklődés középpontjába kerültek s még Daladier miniszterelnök tünisi utját is háttérbe szorították, noha ennek az utnak a célja szorosan összefügg a legidősebb francia problémával: az Olaszországhoz való viszony kérdésével. A keleteurópai problémát két küszöbönálló nagy esemény hozta ismét előtérbe: Beck ezredes lengyel külügyminiszter és Hitler találkozója, valamint a jugoszláv részről összehívott bélyei találkozó, melyen a párisi lapok jelentése szerint, Sztójadinovics miniszterelnök, Göring vezértábornagy, gróf Ciano, gróf Csáky és Beck ezredes vesznek részt.

gróf Ciano látogatását — jelenti a Giornale d'Italia varsói tudósítója — mint a fasiszta Olaszország és az új Lengyelország mély és tartós barátságának újabb megerősítését.

Gróf Ciano lengyelországi programjának részleteit még nem állapították meg és egyelőre csak annyit tudni, hogy a bialowieczai állami erdőben nagy vadászatot rendeznek, amelyen az olasz külügyminiszter, mint a lengyel köztársasági elnök vendége vesz részt.

Valamennyi olasz lap nagy nyomatékkal hangsúlyozza, hogy az olasz-lengyel baráti jóviszony kiépítése és megszilárdítása a berlin-római tengely európai kihatásainak keretében megy végbe.

Német korridor Lengyelországon keresztül.. I

London. A Daily Telegraph szerint Hitler Beck lengyel külügyminiszterrel történt tárgyalása során biztosította, hogy a Memel területen és Danzignál figyelembe fogja venni a lengyel érdekeket. Németország azt akarja, hogy az ukrán kérdést ne revolúciós szellemben, hanem evolúciós jelleggel oldják meg. Lehetséges, hogy Lengyelország cseh mintára megengedi Németországnak, hogy a koridoron keresztül autótutat építsen Keletporoszországba.

A párisi Jour azt írja, hogy Lengyelország nem ellenezné egy semleges korridor létesítését, amely Danzig határa mellett húzódna. Ugyanennek a lapnak értesülése szerint Berlingen rövidesen német-litván tanácskozás lesz, amely határozni fog a memeli terület sorsa fölött.

Jelentékenyen csökkentették az Angol Bank aranytartalékait

London. (Rador.) Az Angol Bank aranytartalmából 200 millió font sterlinget befizetett a kl. egyenlítő alapra a font ármolyamának megrögzítésére. Az alsóház ülészakájának megkezdése alkalmával jóváhagyják ezt az intézkedést, amely az Angol Bank aranytartalékának csökkentését jelenti. Ezzel a művelettel egyidejűleg a bankjegyforgalmat 200 millió fontról 400 millió fontra emelték. Az intézkedés az Egyesült-Államok, Anglia és Franciaország között létrejött pénzügyi egyezmény végrehajtásának tekinthető és egyben bizonyítéka a kölcsönös segélynyújtási politikának is.

Visszatért Franciaországba Daladier

Toulonból jelentik: Daladier francia kormányelnök és hadügyminiszter, északafrikai szemleutját befejezve Toulon kikötőjében partra szállott. Innen vonattal folytatta utját Páris felé.

Meghalt László Fülöp fia

Londonból jelentik: Mint ismeretes, néhai László Fülöp világhírű magyar festőművész második fiát Délfranciaországban, feleségével együtt autószerencsétlenség érte. Mint most Londonból jelentik, a fiatal László, aki súlyosan megsérült, szombaton este a gondos orvosi ápolás ellenére meghalt.

Az új japán kormány nehézségei

Tokio. (Rador.) Az új japán kormány sulyos nehézségei lesznek, úgy bel- mint külpolitikai téren. A külpolitikai nehézségek abban állanak, hogy Csang Kai Sek a legridegebben elutasította Konoye herceg által nyújtott békefelajánlást. Az elutasításhoz hozzájárult az a körülmény is, hogy az Egyesült-Államok és Anglia szigorú hangú jegyzőkei Tokióhoz új lelkesedéssel töltötték el a kínaiakat. Nagy csapást jelentett Konoye herceg politikájára az a sikertelen tárgyalás, amelyet a halászlai egyezmény megújítására a Szovjet-felajánlással folytatott. Belpolitikai téren a pénzügyi nehézségek okoznak aggodalmakat. Az új költségvetési előirányzat a rendkívüli kiadások figyelembevételével 6 milliárd yenes rekordösszeget tett ki.